

5 maart 2010

ADVOCATENBLAD

3

Nieuwe deken Jan Loorbach treedt voorzichtig voor het voetlicht

*Rotterdam Rules
voor aansprakelijk-
heid op zee*

*Nieuw verweer
voor matiging
schadevergoeding
in strafzaken*

*Rutger Schimmel-
penninck relateert
het juridische*

Niehoff Werning & Kooij
verzekeringsadviseurs voor advocatuur en notariaat

Ssst... een klant!

Stel je voor. Je verwacht een belangrijk telefoontje van je eerste klant... Je visitekaartjes en het briefpapier zijn net door de drukker afgeleverd.

Maar zover is het nog niet. Een eigen advocatenpraktijk vergt nogal wat voorbereiding. Zoals een ondernemingsplan, het afdekken van het beroepsaansprakelijkheids- en arbeidsongeschiktheidsrisico. Niehoff Werning & Kooij heeft als specialist in de advocatuur een aanzienlijk aantal startende advocaten op weg geholpen. Wanneer u ons belt, sturen we u de documentatiemap voor de advocatuur vrijblijvend toe.

www.nwk.nl

100

Deken **Jan Loorbach** neemt het roer voorzichtig over. Hij maakt al wel duidelijk dat vrijstellingen voor de Law Firm School niet uit den boze zijn, en dat kleine kantoren geholpen zouden zijn met georganiseerde feedback.

104

De **Rotterdam Rules** behelzen het nieuwe verdrag voor goederenvervoer over zee. Ze verzwaren de aansprakelijkheden van de vervoerder en geven meer houvast aan de handel en de logistieke sector.

106

DSB-curator **Rutger Schimmelpenninck** wil alleen op TV als hij 'iets interessants' te melden heeft. We spraken hem over zijn vak. 'Curatoren zijn soms juridisch minder sterk maar vaak organisatorisch heel goed.'

Vanaf 1 april geldt een nieuwe **Aanwijzing rechtsbijstand politie-verhoor**. 'Die aanrijtijd van twee uur is krap.' **92**

Ex-staatssecretaris Albayrak bepleit een **huisartsenmodel** voor de gefinancierde rechtsbijstand. Geen goed idee, zegt Harry Veenendaal. **94, 95**

Bij de presentatie van De Orde-publicatie over **de geschiedenis van de sociale advocatuur** werd de toestand van de sociale rechtshulp besproken. **97**

Sinds kort kan een advocaat een nieuw verweer aanvoeren om een **scha-devergoedingsmaatregel** in strafzaken **gematigd** te krijgen. **111**

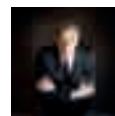
De advocaat kan tegenwoordig op meer manieren opleidingspunten halen. Maar het is nog **volkomen onduidelijk** hoe, opineert Martijn Maathuis. **115**

Verder...

Dekencommentaar: aan het werk 93 » Het Kantoor 96 » Brieven 99 » Iran arresteert ook advocaten 98 » Waar staat de advocaat voor? 119 » Rechter schrijft terug 117 » Personalialia 124 » Tuchtrecht 120

Tuchtrechtsspecial

Begin april brengt het *Advocatenblad* een tuchtrechtsspecial uit: interviews met Docters van Leeuwen en tuchtrechters; de zeven hoofdzonden in het tuchtrecht; beschouwingen over aansprakelijkheid voor privégedragingen en over vervaltermijnen en nog veel meer

Omslagfoto: Jiri Büller

ADVOCATENBLAD nummer 3, 5 maart 2010

90e jaargang
Verschijnt elke drie weken.

Het *Advocatenblad* is het officiële orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten en wordt uitgegeven door Sdu Uitgevers. De inhoud wordt samengesteld door de van de Orde onafhankelijke redactie, behalve Van de deken, Berichten van de Orde en Tuchtrecht

Redactie
mr. L. Bakkers
mr. K.A. Boshouwers
mr. A. Groenewoud
dr. L. Hesselink
mr. M.R. Maathuis
mr. R. Malewicz
mr. C.C. Oberman
mr. G.J. van Oosten
mr. M.A.R.C. Padberg
mr. L.H. Rammeloo
mr. drs. Th.C. van Schagen
mr. P.H.E. Voûte

Redactionele bijdragen
Mailen naar: l.hesselink@sdu.nl. Informatie:
Linus Hesselink,
070-378 93 59,
070-335 35 95

Eindredactie
Linus Hesselink

Sdu Uitgevers
Lucinda Jones (Uitgever)
Sandra Kroon (Directeur
BU Legal & Tax)

Beeldredactie
Charlotte Helmer

Orderredactie
Hedy Jak, Lars Kuipers,
Tatiana Scheltema,
Trudeke Sillevius Smitt

Vormgeving
Dimdim, Den Haag

Illustratie
Floris Tilanus

Correctie
Sandra Braakmann
Carlijn Urlings

Druk
Senefelder Misset,
Doetinchem

Digitaal archief
Advocatenblad sinds 1996
www.advocatenorde.nl,
voor houders van het
(gratis) Balienetcertificaat

Advertenties
www.bereikdejurist.nl
Veerle Sanderink,
Accountmanager
v.sanderink@sdu.nl,
Tel. 070-378 03 50 of
06-229 480 84
Inzendtermijn:
afl. 4: 12 maart 2010
afl. 5: 3 april 2010

Abonnementen
Adreswijzigingen van
advocaten:
adres@advocatenorde.nl

Niet-leden betalen
€ 222,60 per jaarabonnement (incl. btw en verzendkosten) en voor de jaarband (€ 40). Studenten 50% korting, losse nummers: € 31,80 (incl. btw). Adreswijzigingen: Sdu Uitgevers klantenservice, telefoon 070-378 98 80, Postbus 20014, 2500 EA Den Haag, www.sdu.nl/service.

ISSN 0165-1331

Nederlands
Uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

Nieuwe Aanwijzing rechtsbijstand politieverhoor

'Die aanrijtijd van twee uur is behoorlijk krap'

De aanwijzing 'Rechtsbijstand politieverhoor' van het College van procureurs-generaal die voortvloeit uit het Salduz-arrest heeft grote gevolgen voor de werkvloer. 'Voor een wildplasser word je niet graag uit bed gebeld.'

.....
Tatiana Scheltema
Orderedacteur
.....

De Hoge Raad bepaalde vorig jaar dat uit het Salduz-arrest van het Europese Hof slechts het recht op consultatie vóór verhoor volgt, en dat alleen jeugdige ver-

dachten ook bijstand tijdens het verhoor kunnen krijgen. In september 2009 stelde het OM een interimregeling vast waarbij in verzekering-gestelden het recht kregen een raadsman te consulteren voorafgaand aan het verhoor. Het OM heeft nu een nieuwe aanwijzing vastgesteld waarin dit consultatierecht is geregeld. Deze aanwijzing, in de wandelgangen ook wel Salduz II geheten, treedt op 1 april in werking.

Voor de politie heeft deze aanwijzing grote gevolgen. Zo vervalt de plicht tot in verzekeringstelling, en heeft de verdachte al bij aankomst op het bureau recht op een advocaat. De politie zal dus meteen een melding moeten doen bij de piketcentrale. Die stuurt vervolgens een sms naar de piketadvocaat, die binnen een half uur moet reageren, en binnen twee uur op het

bureau moet zijn. 'In het kader van integriteit en transparantie is dit een goede ontwikkeling. Maar het brengt enorm veel werk met zich mee. En je moet binnen de keten hele goede afspraken maken. In die zin zijn we afhankelijk van de snelheid van de advocatuur', zegt Robert Vels, landelijk project-leider invoering aanwijzing rechtsbijstand politieverhoor van de politie.

Die aanrijtijd van twee uur is behoorlijk krap, vindt strafadvocaat Rob Heemskerk, als adviseur van de Orde bij het project betrokken. 'Je kunt veel problemen bedenken, waardoor je die twee uur niet haalt. En er is geen hardheidsclausule.' Maar de soep wordt niet zo heet gegeten, denkt Robert Vels. 'Wij begrijpen ook wel dat het lastig plannen is voor de advocaat. Wij zeggen daarom: bel even met de rechercheur van dienst. Dan kunnen er afspraken gemaakt worden. Als een advocaat zegt: ik kan er zo laat zijn, valt dat wel te regelen – tenzij je weet dat er een bom op het centraal station ligt natuurlijk.'

Kan afstand doen
Iedere verdachte krijgt bij aankomst op het bureau een folder uitgereikt, waarin hij op zijn consultatierecht wordt gewezen. Verdachten van een zeer ernstig misdrijf (de zg. categorie A-zaken) moeten

Leeuwarden, 18 september 1969
Tijdens het Jaarcongres pleitte de Orde unaniem voor bijstand van een raadsman tijdens het politieverhoor. Officier van justitie H. Van Buuren betoogde daarentegen dat de aanwezigheid van de advocaat de vertrouwensband tussen rechercheur en verdachte zou verbreken. Hoongelach was zijn deel.

altijd een advocaat te spreken krijgen. Verdachten van een misdrijf dat niet onder deze categorie valt, maar waarbij voorlopige hechtenis wel mogelijk is – de zg. categorie B-zaken – kunnen afstand doen van hun recht op een consult. Dit gebeurt ten overstaan van de hulpofficier van justitie, die vervolgens beslist of de politie kan aanvangen met het verhoor.

Op deze gang van zaken is kritiek vanuit de advocatuur. 'Wij zouden graag zien dat verdachten in tegenwoordigheid van een advocaat afstand doen van dat recht,' zegt advocaat Rob Heemskerk. 'En anders moet een heldere uitleg daar-

Nieuwe Aanwijzing rechtsbijstand politieverhoor treedt op 1 april in werking

De termijn waarbinnen advocaat op het bureau moet verschijnen is teruggebracht van vier naar twee uur
De piketcentrale begint om 7 uur, een uur eerder dan voorheen
De advocaat krijgt per sms een code toegestuurd. Daarmee moet hij binnen een half uur inloggen op de site van de piketcentrale. Die stuurt een tweede sms met details van de melding naar de advocaat, en een fax naar het kantoor
Reageert de advocaat niet tijdig, dan wordt de volgende gebeld, die dan nog maar anderhalf uur de tijd heeft om op het bureau te komen
Als de verdachte afstand doet van zijn recht op consultatie en in verzekering wordt gesteld, vervalt de termijn van twee uur en volgt een reguliere piketmelding

Van de deken

Jan Loorbach

Aan het werk in uitvoering

Dit stukje schrijf ik in mijn laatste dagen als deken in spe. Nu ligt mijn hand nog in kinderlijk vertrouwen in die van Willem Bekkers die mij in twee maanden minzaam loodst langs een bonte stoet van relevante beroepsgenoten, het OM en de zittende magistratuur, kamerbreed met justitie belaste parlementariërs en bewindspersonen. En nog heel veel meer, tot in Madrid en Wenen toe.

Vanaf 1 maart moet ik het toch echt zelf kunnen. Ook weer niet zo heel erg adembenemend: er is een ervaren Algemene Raad en een deskundig bureau en onze rondgang langs de lokale dekenen heeft geleerd dat we ons bewust zijn van de gezamenlijkheid van komende opgaven. En dat zijn er nogal wat. Als ze me vragen wat ik voor programma in gedachten heb, antwoord ik met een dun lachje dat er voor mij weinig te bedenken valt: er is een zeer ambitieus programma in de steigers gezet onder leiding van Willem Bekkers en aan dat werk in uitvoering hoeft voorlopig niets te worden toegevoegd om van de straat te blijven.

De thema's zijn: toegang tot rechtshulp voor mkb en particulier (hoe vind ik de juiste advocaat voor de juiste prijs – onderzoek Universiteit Groningen), de structuur van de organisatie van de Orde (commissie-Huydecoper), de beroepsopleiding (commissie-Kortmann) en ten slotte het onderzoek naar het toezicht op de advocatuur (Docters van Leeuwen). De uitkomsten van deze onderzoeken zijn er al (Groningen) of zullen er in de eerste drie maanden van mijn dekenaat komen. Ze hebben ongetwijfeld de nodige raakpunten met elkaar én met de implementatie van de Verordening op de vakbekwaamheid.

Bij dat alles komt het project Nummerherkenning. Het is zowel het belang van het OM als van de advocatuur om te komen tot een systeem dat waarborgt dat geprivilegieerde telefoongesprekken niet worden getapt als illegale bijvangst bij de massa's telefoongesprekken die er in Nederland dagelijks in de digitale reservoirs van ons opsporingsapparaat worden opgeslagen. Een technologisch uitdagend dossier, met ook de nodige principiële kanten.

In mijn 'Stoomcursus deken' ben ik er van doordrongen geraakt dat de Orde door de wetgever is bedacht, en niet door advocaten en dat dat betekent dat onze organisatie in al haar handelen tenminste compatibel moet zijn met het algemene belang – en dus niet alleen maar het advocatenbelang. Omdat een sterke balie zowel het belang is van de advocatuur als van de rechtsstaat als geheel, valt het met een divergentie van belangen meestal gelukkig wel mee. Maar het verklaart wel waarom je door Kamerleden een tikje anders wordt aangesproken dan door de abonnees van het *Advocatenblad*.

Aan het werk!

over worden opgenomen in de flyer die de verdachte bij binnenkomst krijgt uitgereikt.'

Een heikel punt betreft zaken waarbij verdachten wel recht hebben op bijstand door een advocaat, maar die niet worden vergoed door de Raad voor Rechtsbijstand: de zogeheten categorie C-zaken – wildplassers bijvoorbeeld of dronken automobilisten in het weekend. Deze zaken gaan buiten de piketcentrale om, terwijl de politie er wel voor moet zorgen dat er een advocaat komt. 'Wij weten nog niet hoe dat in praktijk gaat werken,' zegt projectleider Vels. 'Wij zijn dan verplicht om

twee advocaten te bellen. Bijvoorbeeld uit de Gouden Gids. Maar als niemand opneemt, is dat pech voor de verdachte. Dat zou anders geregeld moeten worden.'

Vels vindt dat de advocatuur dat zelf moet regelen. De politie heeft de Orde wel al om een lijst met nummers van advocaten gevraagd, 'maar de voorkeur heeft een landelijk nummer dat wij als politie kunnen bellen'. De vraag is dan wie dat gaat betalen, zegt advocaat Rob Heemskerk. 'We weten niet hoeveel mensen in zo'n geval om een advocaat zullen vragen. Maar los daarvan: wie wil er voor een wildplasser uit bed gebeld worden?'

Albayrak: 'Huisartsenmodel voor toegang tot gefinancierde rechtshulp'

Nebahat Albayrak, inmiddels ex-staatssecretaris van Justitie, ziet veel in een selectieve toegang tot de gefinancierde rechtshulp. Dat zei ze tijdens het symposium dat het Juridisch Loket op 11 februari organiseerde ter gelegenheid van het vijfjarig bestaan. AR-lid Louise van der Veen daarentegen: 'Mensen moeten vrij kunnen kiezen voor een advocaat die bij hen en hun probleem past.'

foto: Charlotte Huiskes

.....
Lars Kuipers
.....

Albayrak gebruikte haar optreden in het Haagse theater Diligentia onder meer om in bedekte termen vooruit te blikken naar de komende bezuinigingen op de rijksbegroting. 'Nederland staat Europees in de top-3 met het bedrag dat aan gesubsidieerde rechtsbijstand wordt besteed, samen met Noorwegen en Engeland. Dat valt niet alleen mij op, maar ook de minister van Financiën.' Hoewel Albayrak zei dat 'de rechtsstaat niet zuinig mag zijn met het recht op recht', verwacht ze ook dat het beroep op gefinancierde rechtshulp door de crisis zal toenemen, 'en

dat kan gaan wringen'. De staatssecretaris noemde een paar richtingen waarin volgens haar naar besparingen kan worden gezocht. 'Denk bijvoorbeeld aan veelvoorkomende consumentenklachten. Moeten we in dat soort gevallen altijd kiezen voor een toevoeging voor een advocaat die voor één cliënt gaat werken, of gaan we die klachten nu eens bundelen en collectief aanpakken?' Een andere mogelijkheid ziet de staatssecretaris in de introductie van een huisartsenmodel voor de gefinancierde rechtshulp. 'De huisarts stelt een eerste diagnose en verhelpt eenvoudige klachten. Daarmee voorkomt hij dat mensen bij dure specialisten terechtkomen. Dit soort oplossingen heb ik voor ogen als ik denk

.....
Albayrak: 'De huisarts voorkomt dat mensen bij dure specialisten terechtkomen; dit zou ook beter kunnen bij juridische problemen'
.....

wat er beter zou kunnen bij juridische problemen.' Ook in juridische dienstverlening via internet ziet Albayrak mogelijkheden om zaken bij de rechter vandaan te houden. 'We staan nog maar aan het begin.'

Vrije advocatenkeuze
AR-lid Louise van der Veen reageerde afhoudend op de suggestie van Albayrak om

het systeem van gefinancierde rechtsbijstand te modelleren naar de medische praktijk. 'Een triage-functie voor het Juridisch Loket kan nuttig zijn, maar het moet niet de toegang tot de rechtshulp belemmeren. We zien niet veel in een verplichte gang via het Juridisch Loket. Mensen moeten vrije toegang tot een advocaat kunnen houden en vrij kunnen kiezen voor een advocaat die bij hen en hun probleem past.' Het huisartsenmodel is volgens Van der Veen ook in beeld geweest tijdens de eerdere bezuinigingsronde op de gefinancierde rechtshulp, maar toen van tafel verdwenen. 'Het lijkt erop dat het nu weer terugkomt.' In het algemeen vindt Van der Veen dat het Juridisch Loket en

Column

Harry Veenendaal

Zinken

Oud-staatssecretaris Albayrak wil armlastige rechtzoekenden verplichten om gebruik te maken van het Juridisch Loket die de functie van juridisch huisarts moet gaan vervullen. Een vrije advocaatkeuze komt voor belastingontvangers te vervallen ten gunste van een betere en efficiëntere allocatie van de algemene middelen. Kort en goed: Albayraks idee komt neer op wie genoeg belasting betaalt, bepaalt. Te weinig geld voor een advocaat? Helaas, uw economische positie bepaalt uw rechtstoegang.

Rechtsongelijkheid of inbreuk op grondwettelijke rechten is ondergeschikt aan de noodzaak tot bezuinigen. Bovendien is het Juridisch Loket best in staat de meeste vragen gratis af te handelen. Er moet nu eenmaal minder geprocedeerd worden en al helemaal door mensen die op de pof procederen. Onze pof welteverstaan.

Albayraks idee is zo verfrissend dat het een bredere uitwerking verdient om vergelijkbare economische abbreviaties aan te pakken. Het materiële adagium 'meer geld, meer keuze. Minder geld, minder keuze' kan nu ook niet-materiële, politieke, onderwerpen worden ingezet. De belastingdienst toucheert op jaarbasis toch ook al gauw een paar tonnetjes meer van een partner bij Allen & Overy dan van een bijstandsgerechtigde. Dat is oneerlijk als het gaat over bijvoorbeeld de inspraak in de allocatie van die belastinggelden. Dienstwillige belastingbetalers die zuchten in de 52%-schijf, zoals de meeste advocaten, zouden meer zeggenschap moeten krijgen over de aanwending van de Rijksbegroting dan een arme sloeber in de bijstand. Niet via getrappt stemrecht Nederland blijft trots op haar egalitaire democratie maar een extra referendumrecht voor de 'club van 52%' op begrotingsvraagstukken.

Helaas is Albayraks idee toch niet levensvatbaar, en wel om twee redenen. Allereerst is het delegeren van extra verplichtende bevoegdheden aan een (semi) overheidsorgaan teneinde meer efficiëntie en kostenbesparing te realiseren in het verleden nog nooit gelukt. Dit type regelzucht is een onbegrijpelijk Haags perpetuum mobile dat per definitie leidt tot meer bureaucratie, meer rechtszaken en uiteindelijk veel meer kosten. Ten tweede getuigt het voorstel van een paternalistische minachting tegenover de marktpartijen. Alsof deze niet zelf het beste kunnen bepalen hoe belastinggeld wordt ingezet. Bezuinigen prima, maar dat zal vanuit de betrokkenen, de (sociale) advocatuur en de Raad voor de Rechtspraak, gerealiseerd moeten worden en niet dwingend door Albayraks kostenverhogend 'huisartsenmodel' worden opgelegd.

De metafoor loopt trouwens ook al mis. Huisartsen zijn, althans volgens Albayraks ex-kabinetgenoot Ab Klink, een van de economisch minst efficiënte en duurste beroepsgroepen. En hoe charmant het relatief eenvoudige voorstel van Albayrak ook is: ook een klein lek doet een groot schip zinken.

de advocatuur elkaar nu goed aanvullen. 'Er worden op dit moment weinig zaken doorverwezen door het Juridisch Loket. Van de 400.000 toevoegingen op jaarbasis komen er tussen de 40.000 en 50.000 binnen via het Juridisch Loket. Blijkbaar trekken de loketten dus de klanten die ze moeten hebben en dat is prima. Wij zien heel erg het belang van een eerstelijns informatievoorziening die mensen uit de advocatuur weghoudt als een advocaat niet nodig is. Volgens mij zitten we niet in elkaars vaarwater. Advocatenkantoren verwijzen volgens mij geregeld zaken door naar het Juridisch Loket.'

Overheid mede schuldig

Nadat staatssecretaris Albayrak was vertrokken, kreeg de overheid er tijdens het symposium flink van langs. Met doorgeschoten, detaillistische regelgeving is de overheid zelf verantwoordelijk voor veel procedures, betoogden verschillende sprekers. Nationale ombudsman Alex Brenninkmeijer: 'De wetgever wil steeds alles tot in het uiterste

regelen. Een voorbeeld dat wij bijvoorbeeld vaak zien op het terrein van de sociale zekerheid: terugvorderingsbrieven van het UWV. Niemand kan in redelijkheid uitleggen waarom dat bedrag in die brief staat, de computer spuugt het uit en dus is het zo. Inmiddels hebben we de afspraak met het UWV dat ze in elk geval even voorrekenen waar zo'n bedrag vandaan komt.'

Paul Schnabel, directeur van het Sociaal Cultureel Planbureau, ziet de hervorming van de AOW als een nieuw risico op een woud van procedures. 'De AOW is altijd een heel eenvoudige regeling geweest: gaat in op 65 jaar en je moet vijftig jaar in Nederland hebben geleefd. Op het moment dat er wordt gesproken over optrekken van de leeftijd naar 67 en over zware beroepen, weet ik dat we óf straks allemaal een zwaar beroep hebben, óf dat we verzanden in eindeloos procederen. Je weet dat je een eenvoudig systeem aan het corrumperen bent uit politieke overwegingen en je voelt dat het de verkeerde weg is. Maar het gaat wel gebeuren.'

(advertenties)

Lanquedoc/Zuid Frankrijk

Te koop luxe appartementen in een voormalig wijnhâteau.

Klein project van Nederlandse particulieren. Perfecte combinatie van luxe, privacy en veiligheid. Grote privé-tuinen, verwarmd zwembad, concertruimte, wandelpark, huisbewaarder etc.

Mooi gelegen in een prachtige omgeving nabij Montpellier en Nîmes. Op slechts 35 km van de Middellandse Zee.

Prima vlieg- en spoorverbindingen.

Brochure en referenties op aanvraag via NL-telnr. 0341 491 678.

Voor foto's en prijzen: www.ChateauEnFrance.eu

Het kantoor

voorkomt klachten

Dolph Stuyling de Lange

Klachten voorkomen

Dolph Stuyling de Lange

Iedere advocaat (en andere professional) heeft weleens nachtmerries over klachten en claims: heb ik de termijn wel gehaald? Heb ik geen te hoge verwachtingen gewekt? Was dat 'scherpe advies' niet toch iets te dicht bij de rand van het klif?

Op zich is een gezonde dosis bezorgdheid over dergelijke dingen niet verkeerd: het houdt je scherp. Toch gaat het nog regelmatig mis. Is daar nou niets aan te doen? Het antwoord is: 'Ja, daar is wel iets aan te doen'. Het meest voor de hand liggend, is om te leren van de fouten – liefst die van anderen.

Zo zijn de meeste claims het gevolg van termijnfouten. Dus

een goede termijnadministratie en behoorlijke kennis van de wet zijn eerste vereisten. Is dat geautomatiseerd of uitbesteed aan een medewerker met grote zorgvuldigheid? Komen er tijdig herinneringen?

En waarom eigenlijk altijd wachten tot de tijd dringt voordat je begint het nodige te doen? Bij het schaken zie je dat 'tijdnood' de kwaliteit niet ten goede komt.

Een tweede evidente maatregel is om je cliënt adequaat te informeren en verwachtingen te managen: dus geen overspannen verwachtingen wekken ('die zaak winnen we zeker'). En wel aangeven wat de mogelijke ontwikkelingen zijn (anders gaat de cliënt in z'n onzekerheid zelf verwachtingen ontwikkelen). Adequate informatie over wat de cliënt mag verwachten, heeft als bijkomend voordeel dat hij/zij niet steeds gaat bellen ('Is die uitspraak er nu al?').

Gouden tip:

De betrokkenheid met je cliënt als mens, is omgekeerd evenredig aan het risico van klachten

Ben je er met deze twee stappen? Nee, allerminst. Want het belangrijkste wat een advocaat kan doen om klachten te voorkomen, is cliëntgericht communiceren. In Amerika maakten beroepsaansprakelijkheidsverzekeraars zich zorgen over de claims tegen artsen. Die rezen de pan uit. Ze lieten onderzoek doen: waar zijn de risico's van claims het grootst? Anders dan ze dachten bleek dat niet te liggen aan de plek waar iemand was afgestu-

deerd, de cijfers die hij/zij had gehaald of het specialisme dat hij/zij bedreef, maar vooral aan de manier waarop de artsen communiceerden met hun patiënten. Wie echte aandacht gaf aan de persoon achter de kwaal, bleek gemiddeld drie minuten langer aan een consult te besteden; het risico van een claim werd daarmee bijna verwaarloosbaar. Objectief excellente artsen, die de patiënt *niet* als mens zagen, kregen daarentegen toch claims aan hun broek.

Kortom: wil je klachten voorkomen, dan moet je natuurlijk zorgen voor een goede organisatie en adequate informatie. Maar aandacht voor de mens is essentieel. En als bonus zijn cliënten dan nog trouwer ook!

In het *Advocatenblad* van 12 februari jl. is weggefallen dat 'Het kantoor zoekt goud in de kelder' eveneens, zoals steeds met deze rubriek, is geschreven door Dolph Stuyling de Lange

(advertenties)

ALT KAM BOER ADVOCATEN

CIVIELE CASSATIE?

- prijsafspraken mogelijk
- ook op basis van toevoeging
- zie onze website voor voorbeeldzaken

Info: mr H.J.W. Alt, Pb. 82228, 2508 EE Den Haag
Tel.: 070 - 358 94 79, fax: 070 - 358 51 97
alt@altkamboer.com, www.altkamboer.com

ZIYA TOGA'S

- Eerste kwaliteit stoffen, secure afwerking
- Maatneming op kantoor / thuis mogelijk
- Beffen op voorraad

Toga in zeer lichtgewicht 100% Cool Wool en incl. bef naar keuze in 2010

Advocaat	€ 385,- ex. BTW
Rechter / O.v.J.	€ 475,- ex. BTW
Raadsheer / Adv. Gen.	€ 485,- ex. BTW

Leeghwaterlaan 76
5223 BA 's-Hertogenbosch
(Bij Paleis van Justitie)

073 - 6234526
www.ziyatoga.nl
info@ziyatoga.nl

Boekpresentatiedebat sociale advocatuur

'Je kunt de maatschappij eigenlijk niet met het recht veranderen'

De Orde presenteerde midden februari in Amsterdam een boek over de geschiedenis van de sociale advocatuur. Vervolgens bogen een forum en een zaal met 130 aanwezigen zich over de toekomst van deze rechtshulp.

.....
Linus Hesselink
Eindredacteur
.....

Willem Bekkers overhandigde het eerste exemplaar aan Lotje van de Puttelaar

{1} Aan de forumdiscussie namen deel v.l.n.r.: Leo Spigt, Jan Westhoff, Anne de Vries, Heikelien Verrijn Stuart, Harmen Meijerink en Casper Schouten

Foto's: Chris van Houts

‘De sociale advocatuur wijst geen speerpunten meer aan: geen maatschappelijke kwesties waar hele groepen de dupe van worden, waar wat aan gedaan moet worden. Omdat dat te weinig gebeurt wordt het leven alsmaar duurder, angstiger en harder. Daardoor stemmen mensen op de PVV.’ Journaliste en juriste Heikelien Verrijn Stuart vertelde de aanwezigen vol vuur wat er tegenwoordig ontbreekt in de sociale rechtshulp. ‘Die kwesties moet je met proefprocessen op de agenda zetten. Die structurele rechtshulp mis ik tegenwoordig.’

Bij de aanbieding van het eerste exemplaar van *35 jaar sociale advocatuur* dat maandag 15 februari werd gepresenteerd, nam ook deken Willem Bekkers de term ‘structurele rechtshulp’ in de mond. Dat klonk niet alsof hij zich in de jaren zeventig en tachtig

vaak met die kant van de advocatuur had afgegeven. Hij schetste hoe het advocatenambacht de afgelopen decennia was veranderd van een rustig bezit in een maatschappelijk opener branche.

Te bescheiden voor rankings

Lotje van den Puttelaar, die het boek kreeg aangeboden, was een van de initiatiefnemers van het optekenen van deze geschiedenis. ‘Omdat de mensen die van het begin af bij de sociale advocatuur betrokken waren langzamerhand vergrijzen en uitsterven. En omdat het bij de advocatuur te vaak alleen gaat over rankings – terwijl sociale advocaten te bescheiden zijn om daaraan mee te doen. En omdat de politiek ten onrechte denkt dat de sociale advocatuur niet meer bestaat. Er zijn nog altijd zeventienduizend advocaten die toevoegingen

doen. En studenten blijken weer meer belangstelling te krijgen om op deze manier bij te dragen aan een betere maatschappij.’

Dat laatste werd tegengesproken door Anne de Vries, van de rechtswinkel Tilburg, die in de forumdiscussie de toekomst vertegenwoordigde. Zij bespeurde onder medestudenten maar weinig belangstelling voor rechtswinkelwerk. ‘We krijgen de kweekvijver niet meer vol. Studenten hebben tegenwoordig ook nog weinig tijd voor dit soort dingen. Zij moeten snel afstuderen.’ Niettemin blijken er in Nederland maar liefst 77 rechtswinkels actief, waarvan alleen al zeven in Amsterdam, meldde Aouatif Mezouari, die het woord voerde namens de Stichting Rechtswinkel Migranten.

Ook de sociale advocaten hebben niet veel tijd meer om actie te voeren. ‘Ze zijn naast

hun directe werk vooral bezig met het bestrijden van bezuinigingen’, aldus advocaat Harmen Meijerink. ‘En als je aan een zaak werkt, vergeet je weleens een persbericht de wereld in te sturen’, werd er geroepen. ‘Een persbericht vinden we vaak niet in het belang van de cliënt,’ zei advocaat Gilles Beydals. ‘We kijken steeds meer naar individuele cliënten, vroeger keek je meer naar groepen. Terwijl bijvoorbeeld de manier waarop mobiele telefoonmaatschappijen mensen geld uit de zak kloppen beter collectiever aangepakt kan worden.’

Verrijn Stuart: ‘Daar moet je dan wel tijd voor maken. Maar in Nederland, ik merk het ook in de journalistiek, willen de mensen werken tussen negen en vijf, en dan naar huis.’ En Mies Westerveld, hoogleraar sociale rechtshulp, merkte ook nog maar weinig strijdbaarheid. ‘Kenmerkend

voor de sociale advocatuur is de dwarsigheid. Maar waar zit tegenwoordig de structurele dwarsigheid?’

Cliënten moreel wegen

‘Die structurele rechtshulp, dat liep nooit zo lekker,’ bromde oud-deken Leo Spigt. ‘Je kunt de maatschappij ook eigenlijk niet met het recht veranderen. Het belang van je cliënt, om te schikken bijvoorbeeld, kan makkelijk in strijd zijn met die structurele rechtshulp.’ Qua gefinancierde rechtsbijstand is er volgens hem de afgelopen decennia ‘een goed stelsel gebouwd’, waardoor de toegang tot de rechtshulp enorm is verbe-

terd. ‘Maar er wordt veel bezuinigd en er lopen veel oude knarren rond.’ Advocaat Meijerink zag het zo: ‘Als je sociale rechtshulp ziet als juridische hulp aan mensen met een laag inkomen, dan is het een enorm succes geworden. Want er wordt heel veel gebruik van gemaakt, en het kost de overheid steeds meer geld.’

Strijder van het eerste uur Van den Puttelaar gaat de sociale advocatuur nog altijd ter harte. Niettemin kreeg ze genoeg van de al te ‘structurele’, politieke kanten van de rechtshulp. ‘Ik haakte na zeven jaar af bij het advocatenkollektief, want ik wilde de

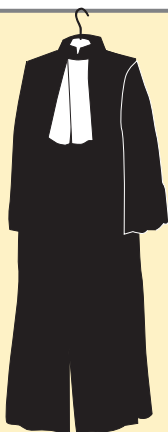
Het boek *35 jaar sociale advocatuur* (red. Mies Westerveld, Willem Bekkers, Lotje van den Puttelaar, Tatiana Scheltema, Jan Suyver), Sdu Uitgevers 2010, ISBN 978 90 12 3 8339 4. Met bijdragen van de redacteuren en van o.a. Theo de Roos, Gerda Later, Pieter Boeles, Marleen van Geffen, Phon van den Biesen, Wilhelmina Thomassen en Eduard van Staden ten Brink.

Het boek wordt in het volgende nummer van dit blad gerecenseerd.

strafrechtcliënten niet steeds weer moreel wegen. Ik vond dat je als advocaat iedereen moest kunnen verdedigen. En elke donderdagavond

dezelfde discussie, dat gaf te veel déjà vu's.’ Ze droeg het boek op aan de mensen die het in de sociale rechtshulp wél 35 jaar hadden volgehouden.

Vervolgde advocaten

Stichting Advocaten voor Advocaten

Iran vierde verjaardag met arrestatie advocate

Onrust en repressie blijven Iran in hun greep houden. Aan de vooravond van de eenendertigste verjaardag van de Islamitische Revolutie werd de 27-jarige advocate Maryam Ghanbari opgepakt. Ghanbari werd op 8 februari thuis aangehouden door vijf leden van de veiligheidsdiensten. Zij wordt vastgehouden in de beruchte Evin gevangenis. Ze maakt deel uit van het Volunteer Lawyers Network, een vrijwillige juridische dienst voor kwetsbare vrouwen. Naast advocate is Ghanbari een actief lid van de Iraanse vrouwenbeweging en strijdt ze tegen een nieuw wets-

voorstel dat onder meer polygamie zou bevorderen. Deze wet staat het mannen in bepaalde omstandigheden toe om een tweede vrouw te nemen zonder de op dit moment vereiste toestemming van de eerste. Deze omstandigheden zouden aan de orde zijn wanneer een vrouw geestesziek, onvruchtbaar, chronisch ziek of ‘seksueel niet welwillend’ is. Een eerdere versie van het wetsvoorstel lokte een golf van kritiek van 50 vooraanstaande Iraanse vrouwen uit, onder wie de advocaat en Nobelprijswinnaar Shirin Ebadi. In schril contrast met het wetsvoorstel staat het feit dat overspelige vrouwen nog steeds

worden veroordeeld tot de dood door stening. Hoewel de arrestatie van Ghanbari vermoedelijk verband houdt met haar werk voor de vrouwenrechtenbeweging, is niet bekend waarvan ze precies wordt beschuldigd. Wel is duidelijk dat het lot van Ghanbari past in de recente golf van arrestaties waarin vele personen, onder wie vrouwenrechtenactivisten, zijn opgepakt. Een recent rapport van Human Rights Watch somt de gevolgen van de overheidsrepressie in Iran op: vele doden, honderden gewonden en duizenden arbitraire arrestaties. Onder hen waren meerdere advocaten: de winnares van de Mensenrechtentulp Shadi Sadr, Mohammad Ali Dadkhah, Abdolfattah Soltani, Mohamed Mostafaei, Shirin Ebadi en nu dus ook Maryam Ghanbari.

- Voor informatie over de situatie in Iran of over de Stichting Advocaten voor Advocaten: mail Adrie van de Streek, info@advocatenvooradvocaten.nl, of bezoek www.advocatenvooradvocaten.nl. Rekeningnummers: ABN 489.938.655; Postbank 433.83.27 (Amsterdam).

Berichten van de Orde

Rotterdams mentorproject Ma-Donna voor zowel junior als senior advocates

Rotterdamse junior advocates (0 tot 7 jaar ervaring) zich binnenkort voor 1 jaar laten koppelen aan senior advocates (meer dan 10 jaar ervaring) die optreden als mentor, coach, klankbord en collega tegelijk. Dit Rotterdamse mentorproject Ma-donna heeft als doel de uitstroom van vrouwen in de advocatuur te verminderen. Initiatiefneemster Elin Hilwig (Collet advocaten, Rotterdam) is zelf junior advocate, met Zweedse roots. Ze vertelt dat in Zweden al een dergelijk project bij de Orde loopt. 'De reacties van de deelnemers daar zijn zo positief dat ik besloot dit ook in Nederland

op te zetten.' Vanaf april kunnen advocates voor een jaar met elkaar worden gematcht, om maandelijks contact te hebben over bijvoorbeeld carrièrestappen en *work-life balance* of om ervaringen en adviezen uit te wisselen. 'In Zweden zijn ze veel verder met emancipatie en gedreven om vrouwen naar de top te krijgen. Veel Nederlandse vrouwen vinden dit maar onzin. Ze hebben niet in de gaten dat er barrières zijn die je verhinderen hogerop te komen. Terwijl je niet kunt groeien als je de mores niet kent', aldus Elin. Het traject wordt ondersteund door de Raad van Toezicht Rotterdam en de diversiteitscommissie van de Nederlandse Orde van Advocaten en is kosteloos.

- De eerste bijeenkomst: 27 april, 16.30 uur, Nauta, Rotterdam. Meer info: ma_donna_rotterdam@yahoo.com

Brieven

De redactie behoudt zich het recht voor reacties en brieven in te korten.

Column ZKH

In de column van Harry Veenendaal in het laatste nummer gaat het over een publicatie van Jort Kelder en dezelfde Harry Veenendaal, getiteld *ZKH, hoog spel aan het hof van Zijne Koninklijke Hoogheid*. Cees Fasseur bindt blijkbaar in *NRC Handelsblad* de strijd aan met iets dat in die publicatie staat, te weten het gerucht dat Prins Bernhard indertijd overwogen heeft een staatsgreep in Indonesië te plegen. Fasseur gebruikt in dat artikel bewoordingen die Veenendaal niet bevallen. Hij vindt ze onnodig grievend. En daar

schrijft Veenendaal dan over in zijn column. Ik meen dat het een goede gewoonte is dat men zijn column niet gebruikt voor het aan de orde stellen van een persoonlijke kwestie. Een ingezonden stuk, maar dan in *NRC Handelsblad*, zou oké zijn. Misschien heeft Veenendaal gelijk, en maakt Fasseur inderdaad gebruik van zijn positie om onschuldige derden in schandalige bewoordingen de mantel uit te veggen. Maar dat moet hij, denk ik, niet in zijn column schrijven.

(E.A.M. Santen, advocaat te Amsterdam)

Het bureau van de orde

Neuhuyskade 94, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
Telefoonnummer algemeen +31 (0)70 - 335 35 35
Faxnummer algemeen +31 (0)70 - 335 35 31

Onderwerp

Onderwerp	Telefoonnummer	E-mailadres
Algemene informatie	070-335 35 35	info@advocatenorde.nl
N.a.w.-gegevens advocatuur	070-335 35 29	info@barbeheer.nl
Auditbureau (kwaliteitszorg)	070-335 35 71	audit@advocatenorde.nl
Centrale Controle Verordeningen	070-335 35 26	ccv@advocatenorde.nl
Landelijke financiële bijdrage	070-335 35 23/21	finorg@advocatenorde.nl
Communicatie (o.a. brochures)	070-335 35 52	pr@advocatenorde.nl

Helpdesk

BalieNet-certificaten	070-335 35 86	certificaat@advocatenorde.nl
Overige vragen van advocaten	070-335 35 54	helpdesk@advocatenorde.nl

Opleiding

Beroepsopleiding (09.00-12.00 u)	070-335 35 55	opl@advocatenorde.nl
Voortgezette Stagiaire Opleiding (VSO)	070-335 35 58/78	vso-po@advocatenorde.nl
Permanente Opleiding (PO)	070-335 35 58/78	vso-po@advocatenorde.nl
Permanente Opleiding (ontheffingen)	070-335 35 41	pb@advocatenorde.nl
Vrijstellingen BO en VSO	070-335 35 41	pb@advocatenorde.nl
Besluit Aanmerken Als Opleiding (BAAO)	070-335 35 43	pb@advocatenorde.nl

(advertenties)

TOGA
atelier
Schout & Katsantonis
www.toga.net

- Rijksleverancier
- Toga's op maat van eerste kwaliteit stof
- Korte levertijd
- Bef cadeau bij bestelling toga

Industrieweg 51 3044 AS Rotterdam
Tel. 010 - 245 07 66 Fax 010 - 245 07 67

Jan Loorbach aangetreden als Algemeen Deken

‘Eenpitters en kleine kantoren worden nu niet gecorrigeerd als zij wegzakken’

Groepsvrijstellingen voor een Law Firm School
leiden niet tot een kloof in de advocatuur:
'het hangt samen met specialismen, met
generalisten winnen wij de oorlog niet meer'

Als er toch met goede redenen gesnuffeld moet worden door het BFT, moet een vertrouwenspersoon met verschoningsrecht dat doen. En 'meer communicatie' met eenpitters is gewenst. En waarom zou de officier van justitie niet een treetje lager gaan staan in de rechtszaal? Dat zijn de boudste uitspraken van de nieuwe Algemeen Deken Jan Loorbach, die voorzichtig voor het voetlicht treedt.

Lex van Almelo
journalist

De 2 meter 17 lange Loorbach bracht het jaren geleden tot basketball-international. Daarna begon een carrière als *bobo*, met als hoogtepunt de Olympische Spelen van 2000 in Sydney, waarbij hij *chef de mission* was. Zijn brood verdiende hij ondertussen in de *corporate litigation* praktijk van NautaDutilh. Van 1996 tot 1999 was hij Deken in Rotterdam, terwijl hij de Orde verder diende als lid van de Raad van Toezicht, het College van Afgevaardigden en in 2006 lid van de Commissie-Van Wijmen.

Op 1 januari jongstleden stapte hij uit het bestuur van NautaDutilh. 'Ik ben nu nog slechts adviseur. Dat wil zeggen dat ik geen partner meer ben, geen omzet- en *leverage*-verplichtingen meer heb, maar nog wel gebruik kan maken van alle voorzieningen.'

Op een kleine praktijk na kan hij dus alle tijd vrijmaken voor het dekenaat. Tot de Orde-vergadering van november 2012 hoopt hij Algemeen Deken te blijven. 'Dan ben ik ruim 65.'

Erin gevlogen

Traditioneel is de Algemeen Deken afkomstig uit de Algemene Raad. Loorbach komt van buiten. 'Ik ben wat ze op mijn kantoor een horizontale invlieger noemen. Toen ik solliciteerde was er vanuit de Algemene

Raad nog een kandidaat: Herbert Cotterell. Qua profiel waren wij heel verschillend. Daarom was het goed de keuze niet alleen aan de Algemene Raad over te laten. Van daar het novum van de verkiezingen.'

Of de verkiezingen voor herhaling vatbaar zijn, laat hij in het midden. 'Ik vind het wel plezierig om op deze manier in deze functie te komen na de gevoelige discussie over de vrijstelling voor de Law Firm School. Hoewel ik van een Law Firm School kantoor kom, ben ik toch gekozen. Anders was het veel minder prettig geweest.'

'In het algemeen' vindt Loorbach dat de inhoud van de beroepsopleiding zo goed mogelijk moet passen bij de werkomgeving. 'Er zal in de beroepsopleiding veel flexibiliteit moeten worden geboden. De Commissie-Kortmann zal met een voorstel komen over de beroepsopleiding en de hele stagescholing. Als Algemene Raad kijken wij wat wij met dat voorstel willen. Het is goed dat dit van buitenaf komt. Dat is anders dan wanneer iemand uit kamp A of kamp B iets voorstelt.'

Dat een groepsvrijstelling voor leerlingen van kantoorklasjes zal leiden tot een kloof in de advocatuur gelooft hij niet. 'Ik denk niet dat het om een kloof tussen grote en kleine kantoren gaat. Het hangt meer samen met specialismen. Met generalisten winnen wij de oorlog niet meer.'

Corrigeren

Met Loorbachs missie zullen weinigen het oneens zijn: 'De Orde goed laten functioneren ten behoeve van de rechtspleging en de rechtzoekende.' Daarbij wil hij ook aandacht schenken aan zaken die zich buiten de aandacht van de media afspeelen. Het eerste dat hij daarbij ter sprake brengt is de vakbekwaamheid van advocaten. Daarvoor bestaat nu een raamverordening. Die verordening zal onder meer worden ingevuld met regels die meer toezicht op de kwaliteit van de beroepsuitoefening door eenpitters en kleine kantoren mogelijk maken.

'Ik zeg niet dat zij het niet goed doen. Je hebt onafhankelijke geesten die prima presteren. Maar ik denk wel dat eenpitters en kleine kantoren geholpen zijn met georganiseerde feedback. Het blijkt dat een omgeving waar je kunt klankborden en waar je dat ook systematisch doet, kwaliteitsverhogend werkt. Eenpitters worden nu niet gecorrigeerd als zij wegzakken. Diana de Wolff zal als lid van de Algemene Raad een systematisch klankbord ontwikkelen. We blijven een organisatie van zelfstandige ondernemertjes die je niet al te veel wetten kunt voorschrijven. Maar er moet meer mogelijk zijn op het punt van feedback en communicatie.'

Haal je PO-punten aan de Universiteit van Amsterdam

Cursusaanbod voorjaar 2010

Het Eggens Instituut voor Juridisch Postacademisch Onderwijs is onderdeel van de Universiteit van Amsterdam en heeft tot doel een ieder die werkzaam is in de juridische praktijk mogelijkheden te bieden tot professionele bij- en nascholing. De toepassing van de juridische theorie in de praktijk staat daarbij centraal. De cursussen vinden plaats in de Oudemanhuispoort van de Universiteit van Amsterdam.

Ondernemingsrecht

		NOvA	KNB	
● 29 april	Personenvennootschappen	4PO	4	€ 375,-
● 23 april	Twisten tussen aandeelhouders en vennoten	4PO	4	€ 375,-
● 20 en 21 mei	Ondernemingsrecht van A tot Z	12PO	12	€ 1.350,-

Arbeidsrecht

● 27 april	Arbeidsmigratie binnen de EU	4PO		€ 375,-
● 28 mei	Capita Selecta Ontslagrecht	4PO		€ 375,-
● 4 juni	Actualiteiten Arbeidsrecht	4PO		€ 375,-
● 30 juni	Overgang van een onderneming: Actualiteiten	4PO		€ 375,-

Privaatrecht

● 28 mei	Oneerlijke handelspraktijken Jubileumcongres	3PO		€ 250,-
● 2 juni	Actualiteiten en ontwikkelingen in het Aansprakelijkheidsrecht	4PO		€ 375,-
● 7 juni	Algemene voorwaarden in de praktijk	4PO		€ 375,-
● 8 juni	Actualiteiten Aanbestedingsrecht	4PO		€ 425,-
● 16 juni	Actualiteiten Koop	4PO		€ 375,-
● 22 juni	Burgerlijk Procesrecht: praktische toepassingen	4PO		€ 375,-

Informatierecht

● 21 april	Privacy en onderneming	4PO		€ 425,-
● 18 mei	Het nieuwe Europese kader voor de communicatiesector	4PO		€ 425,-

Jeugdrecht

● 27 mei, 3, 10, 17 juni	De praktische jeugdrechtsadvocaat	24PO		€ 1.995,-
--------------------------	-----------------------------------	------	--	-----------

Strafrecht

● 23 maart, 28 april	Interpretatie van forensische en statistische (DNA) onderzoeksgegevens	10PO		€ 950,-
● 19 mei	Actualiteiten straf(proces)recht	4PO		€ 375,-
● 23 juni	Verdediging in strafzaken	6PO		€ 575,-

Bestuursrecht

● 9 april	Wabo	4PO		€ 375,-
● 19 april	Bestuursprocesrecht	5PO		€ 575,-
● 20 april	De Bezwaarschriftenprocedure	4PO		€ 375,-
● 26 april	Actualiteiten Wro	4PO		€ 375,-
● 26 mei	Actualiteiten bestuursrecht	4PO		€ 375,-
● 31 mei, 21 juni	Verdieping overheidsaansprakelijkheid	12PO		€ 1.000,-

Vaardigheden

● 18, 25 mei, 1, 15 juni, 14 september	Managementvaardigheden voor juristen	25PO		€ 2.795,-
--	--------------------------------------	------	--	-----------

Als u zich in één keer voor drie of meer cursussen aanmeldt, ontvangt u 10% korting op de cursusprijs. Deze korting geldt niet voor congressen, symposia of meerdaagse cursussen en ook niet in combinatie met andere kortingen.

Meer informatie over de programma's en aanmelding: www.jur.uva.nl/eggens

Informatie en aanmelding

Eggens Instituut voor
Juridisch Postacademisch
Onderwijs

Universiteit van Amsterdam,
Faculteit der Rechtsgeleerdheid

tel: (020) 525 3407

e-mail: pao-fdr@uva.nl

website: www.jur.uva.nl/eggens

Regelgevende Raad

De agenda van zijn ambtsperiode zal deels worden bepaald door de uitkomst van nog twee andere onderzoeken. Dat van Arthur Docters van Leeuwen, begin april, over het toezicht op advocaten en het tuchtrecht. En dat van Toon Huydecoper, begin van de zomer, over de bestuurlijke structuur van de Orde.

Het informele toezicht door de lokale dekens met de mogelijkheid een formele klacht in te dienen, werkt volgens Loorbach goed. Wel ziet hij een ontwikkeling van een vertrouwens- naar een toezichtsmaatschappij. Wellicht dat Docters van Leeuwen daarom een vorm van extern toezicht op de advocatuur zal voorstellen.

‘Misschien kun je dat als advocatuur niet tegenhouden. Maar als het voorstel heel ver gaat, zullen wij grondig moeten praten met de lokale dekens, de afgevaardigden en misschien de specialisatieverenigingen.’

Loorbach verwacht nieuwe inzichten en voorstellen over de bestuurlijke structuur van de orde. Bijvoorbeeld over de verhoudingen in het College van Afgevaardigden. Dat Middelburg bijvoorbeeld evenveel afgevaardigden heeft als Amsterdam is een discussiepunt. ‘Maar u zult mij als Rotterdammer niet horen zeggen dat ik graag vijftig Amsterdammers in het College van Afgevaardigden wil zien. Ik zeg ook niet dat wij slaafs de nieuwe gerechtelijke indeling moeten volgen. Maar het heeft wel een zekere logica om dat te doen.’

In 2006 stelde de Commissie-Van Wijmen voor een Regelgevende Raad in te stellen, waarin de Orde samen met buitenstaanders beroepsregels uitvaardigt. De Orde noch de minister van Justitie had er behoefte aan. Als oud-commissielid betreurt Loorbach de spontane abortus van dit voorstel niet. ‘Ik vind het niet gepast om te zeggen hoe de hazen binnen de commissie liepen. Het idee was geïnspireerd op de ontwikkelingen in Engeland waar de regelgeving en de belangenbehartiging zijn gescheiden.’ Loorbach vindt beide taken goed te combineren en houdt de regelgeving het liefst binnen de Orde, terwijl de minister de verordening achteraf kan toetsen. ‘Bij de wijziging van de Advocatenwet neigt de wetgever naar preventieve toetsing. Daar hebben wij ons altijd tegen verzet.’

In de Commissie-Van Wijmen was hij medeverantwoordelijk voor het voorstel van de Regelgevende Raad, maar hij betreurt de spontane abortus van dit voorstel niet

Invalen en taps

Het kan soms geen kwaad als de Orde een beetje meebeweegt met de aanvallers van het verschoningsrecht. ‘Het Hof van Discipline heeft weerlegd dat het BFT een advocatenkantoor mag binnenvallen. Maar als er toch met goede reden gesnuffeld moet worden, zou een vertrouwenspersoon dat moeten doen: een advocaat met verschoningsrecht. Als die dingen aantreft die niet onder het verschoningsrecht vallen, zal de advocaat die moeten verstrekken. Maar we moeten wel uitkijken voor precedentes. De politiek zegt: “Als de cliënt niets te verbergen heeft, is er niets aan de hand”. Maar ik denk dat er zo veel fiscale inkeerders zijn geweest omdat cliënten met zwart geld rustig met een advocaat konden praten over de gevolgen van de inkeer. Het verschoningsrecht beschermt dus niet alleen de cliënt, maar is ook algemeen maatschappelijk nuttig.’

Het aftappen van geheimhoudersgesprekken tegengaan blijft nog lastig. ‘Het is op gemengde kantoren lastig geheimhouders en niet-geheimhouders te scheiden. Er is geen simpele oplossing voor. Het is veel te beperkend als advocaten alleen met een bepaald mobiel toestel vrijuit met hun cliënt kunnen bellen.’ Loorbach wil constructief blijven overleggen met het ministerie van Justitie over een niet al te dure techno-

logische oplossing die de vertrouwelijkheid van de gesprekken waarborgt. Eenvoudig is dat niet. ‘Criminelen kunnen bijvoorbeeld bellen via de computer zonder dat ze kunnen worden afgeluisterd.’

De advocaat die om religieuze redenen weigert op te staan voor de rechter levert in de ogen van Loorbach ‘veel gedoe’ op voor een enkel incident. Hij voelt er persoonlijk weinig voor een regeling te maken voor zo’n uniek geval. Wel moet er een regeling komen voor religie in de rechtszaal en de bejegening van togaberoepen. Loorbach heeft inmiddels met vertegenwoordigers van de rechterlijke macht gepraat over de wellevendheid die advocaten en magistraten tegenover elkaar in acht moeten nemen. ‘Moet het OM niet letterlijk een treetje lager gaan staan, op hetzelfde niveau als de advocaat?’ Het is een gedachte die Loorbach pal voor het gesprek met de magistraten invalt. Net als de typering voor de officier van justitie die partijdig is in plaats van magistratelijk: ‘Die is eigenlijk een soort Cohen-advocaat.’

Imago

Dat sommige mensen en bedrijven de advocaat te duur vinden, is volgens Loorbach ‘onoplosbaar’. Het is ‘sneugeld’ dat mensen liever ergens anders aan uitgeven. Terwijl de rechtzoekenden die niet in aanmerking komen voor gefinancierde rechtsbijstand weinig te verwachten hebben in het huidige tijdsgewricht met nakende bezuinigingen.

De animo onder advocaten voor de sociale advocatuur ziet Loorbach niet teruglopen. ‘Bij de recente presentatie van een boekje over sociale advocatuur zag ik niet alleen veel oudgedienden die goed terecht zijn gekomen, maar ook veel studenten die er kennelijk belangstelling voor hebben.’ Dat grote kantoren zich meer op de pro bono-praktijk zouden moeten storten, vindt hij onwenselijk. ‘Daar hebben ze geen verstand van.’

De officier van justitie is eerder partijdig dan magistratelijk: ‘eigenlijk een soort Cohen-advocaat’

Nieuw verdrag voor internationaal goederenvervoer over zee

Rotterdam Rules

Het nieuwe verdrag voor goederenvervoer over zee verzwart de aansprakelijkheden van de vervoerder en geeft meer houvast aan de handel en de logistieke sector.

.....
M. Padberg
redactielid
.....

Onder de kop 'Rotterdam Rules' verwacht de lezer een chauvinistisch en op zijn minst ietwat tendentius stukje retoriek. Schijn bedriegt. De schijnwerper wordt hier gericht op de *United Nations Convention on Contracts for the International Carriage of Goods Wholly or Partly by Sea*, want de ondertekening van dat verdrag op 23 september 2009 is ongetwijfeld de meest in het oog springende ontwikkeling in het vervoerrecht in dat jaar. Plaats van handeling was bij wijze van uitzondering niet New York,

maar Rotterdam. Het verdrag wordt dan ook kortweg aangeduid als de Rotterdam Rules. De werkelijke invloed van dit verdrag zal nog moeten blijken, maar alleen al de relatie met Nederland¹ is afdoende reden hier de hoofdlijnen van dat verdrag te schetsen.²

Van deur tot deur

De Rotterdam Rules moeten eerdere verdragen met betrekking tot het internationale

vervoer van goederen over zee vervangen. Net als bij de eerdere verdragen – zoals de Hague-Visby Rules (1968) en de Hamburg Rules (1978) – is aansprakelijkheid het brandpunt van het verdrag. De Hamburg Rules zijn nooit werkelijk ingeburgerd geraakt, want impopulair bij de grote maritieme naties. De Hague-Visby Rules (en overigens zijn voorganger, de Hague Rules van 1924) vormen echter tot op de dag van vandaag hét aansprakelijkheidsregime voor het goederenvervoer over zee.

Tijden veranderen en de Rotterdam Rules zijn dientengevolge ook anders. De officiële benaming maakt dat al wel duidelijk. Het verdrag ziet op goederenvervoer *wholly or partly by sea* en niet slechts op zeevervoer. De Rotterdam Rules zijn toepasselijk van 'deur tot deur'. Hetzelfde recht geldt voor het vervoer over de weg, per spoor en over zee.

.....
1 Bovendien – gezond chauvinisme – is een van de drijvende krachten achter het verdrag de Nederlander prof. Gert Jan [CORRECTE SPELLING? ONLINE VIND IK OP VERSCHILLENDE OFFICIEEL OGENDE SITES OOOK Gert-Jan EN Gertjan, CU] van der Ziel.
2 Een goed overzichtsartikel van mr. P. Rubens (Antwerpen) is onder de noemer 'Uit de praktijk' te vinden in *Tijdschrift Vervoer & Recht (TVR)* nr. 4, augustus 2009, p. 103-107.

Het hedendaagse containervervoer bestaat veelal uit een combinatie van zeevervoer en hetzij vervoer over de binnenwateren, hetzij vervoer over land (weg of rail). Zeerechtelijke verdragen als de Hague-Visby Rules en de Hamburg Rules houden niet dan wel nauwelijks rekening met containervervoer. De Hague-Visby Rules zijn alleen, althans alleen dwingendrechtelijk, van toepassing van 'tackle to tackle', dat wil zeggen vanaf het moment dat de takel aan de lading wordt vastgemaakt bij belading tot op het moment van het losmaken van de takel bij lossing – een aansprakelijkheidsperiode die bij het tijdperk van het stukgoederenvervoer hoort en dus gedateerd is.

De Hamburg Rules zijn van toepassing van 'port to port' en ook dat is een te beperkte periode, in aanmerking genomen de veelal gebruikelijke combinatie van ingezette vervoermiddelen. Voorts, ook dat was nodig, legt het verdrag een basis voor e-commerce in het zeevervoer. Ook hier voorzien de Rotterdam Rules in een behoefte.

Op dit moment hebben 21 landen hun handtekening onder het verdrag gezet, waaronder belangrijke maritieme naties als de Verenigde Staten, Denemarken, Griekenland, Noorwegen, Frankrijk en Nederland.³ Het verdrag treedt in werking na twintig ratificaties.⁴ Het verdrag is van toepassing op vervoerovereenkomsten waarbij de plaats van inontvangstneming en de plaats van aflevering gelegen zijn in verschillende landen en (voor zover het het zeetransport betreft) zowel de laad- als loshaven ook in verschillende landen is gelegen. Minstens één van die plaatsen moet in een verdragsluitende staat liggen.

Allengs zwaarder

Breukvlakken met het verleden zijn vooral te vinden in de sfeer van de vervoerdersaansprakelijkheid. Die aansprakelijkheid wordt allengs zwaarder. Volgens de Hague-Visby Rules moet de vervoerder een schip ter

De oude verdragen hielden nauwelijks rekening met containervervoer en golden alleen van takel tot takel of van haven tot haven

beschikking stellen dat bij de aanvang van de reis zeewaardig is. Onder de Rotterdam Rules geldt – een vanzelfsprekendheid voor de moderne mens – de zeewaardigheidsverplichting gedurende de gehele reis.

Met het aangaan van een vervoerovereenkomst neemt de vervoerder een resultaatsverbintenis op zich. Elk vervoersaansprakelijkheidsregime kent echter wel een aantal specifiek met de vaart ter zee verband houdende gronden voor ontheffing van aansprakelijkheid. Hetzelfde geldt voor de limitering van aansprakelijk per kilo en/of collo. Die is met de nodige verschillen eigenlijk ook standaard in ieder vervoersaansprakelijkheidsregime te vinden. Die beperking zal onder willekeurig welk van die regimes slechts in zeer uitzonderlijke gevallen doorbroken kunnen worden. Meestal is daarvoor opzet of daaraan gelijk te stellen schuld nodig. Veelal wordt de schuldvorm 'bewuste roekeloosheid' als aan opzet gelijk te stellen schuld gehanteerd. Het bedrag van de gelimiteerde vervoerdersaansprakelijkheid ligt onder de Rotterdam Rules beduidend hoger dan onder de Hague-Visby Rules. Dat was 2 SDR⁵ per kilo *lost or damaged* dan wel 666,67 SDR *per package*.⁶ De hoogste uitkomst op basis van die twee berekeningen wordt als limi-

teringsbedrag in aanmerking genomen. Onder de Rotterdam Rules belooft de aansprakelijkheidslimiet 875 SDR per collo of laadeenheid (de container doet zijn intrede) respectievelijk 3 SDR per kilo, waarbij ook hier het hoogste limietbedrag in aanmerking wordt genomen.⁷

Een duidelijke koerswijziging is ook het schrappen van de navigatiefout als aansprakelijkheidsontheffende omstandigheid. Onder de Hague-Visby Rules is de vervoerder niet aansprakelijk in geval van een navigatiefout.⁸ Die exceptie werd, de moderne navigatiemiddelen in aanmerking genomen, door velen als ongewenst en onrechtvaardig ervaren. Dat is niet geheel verbazingwekkend. Ook voor fouten in het management van het schip bestaat niet langer een ontheffing van aansprakelijkheid. Tot slot kunnen de aan de vervoerder toegekende verweermiddelen ook worden gehanteerd door werknemers, vertegenwoordigers en zelfs zelfstandige hulppersonen van de vervoerder voor zover zij onder de Rotterdam Rules aansprakelijk kunnen worden gesteld. Zonder uitzondering is in cognossementen en *way bills*⁹ weliswaar al een dergelijke voorziening getroffen (onder maritimisten is in dat verband de term Himalaya clause¹⁰ in zwang), maar ook dit verdragrechtelijke fundament is zonder meer een verbetering.

Houvast voor handel en logistiek

Het verdrag is ongetwijfeld niet volmaakt. De praktijk zal altijd weerbarstiger blijken dan de verdragsopstellers voor mogelijk hebben gehouden. De Rotterdam Rules bieden echter wel houvast en, om met wat maritiem getinte woorden te eindigen, daar varen de handel en logistieke sector wel bij.

3 Ondertekend hebben op dit moment: Armenië, Congo, Denemarken, Frankrijk, Gabon, Ghana, Griekenland, Guinea, Kameroen, Madagaskar, Mali, Nederland, Niger, Nigeria, Noorwegen, Polen, Senegal, Spanje, Zwitserland, Togo en de Verenigde Staten.
4 Ratificatie van het verdrag door Nederland is beoogd uiterlijk 2012 plaats te hebben gevonden.

5 SDR staat voor 'Special Drawing Right' (Speciaal Trekkingsrecht), de rekenenheid van het IMF. De wisselkoers van 1 SDR bedraagt bij het afsluiten van de kopij ongeveer € 1,10.
6 Art. 4 lid 5 onder a Hague-Visby Rules.

7 Art. 59 Rotterdam Rules.
8 Art. 4 lid 2 onder a Hague-Visby Rules.
9 Het cognossement heeft een aantal functies, onder meer die van waardepapier (het cognossement belichaamt de goederen en is veelal verhandelbaar) en die van transportdocument. De way bill heeft alleen de laatste functie.
10 De Himalaya clause is (dus) een beding met de strekking dat ook hulppersonen van de zeevervoerder zich kunnen beroepen op de aan die zeevervoerder toekomstige exonaties. De naam van de clause ('Himalaya clause') is terug te voeren op een scheepsnaam.

‘Als curator relativeer je het juridische, je stelt je op als bestuurder’

DSB-curator Rutger Schimmelpenninck over de faillissementspraktijk

Schimmelpenninck opnieuw in de Jordaan

Hij had nooit gedacht dat hij zo ver zou komen, toen hij in 1975 naar zijn eerste faillissement in de Jordaan fietste. Inmiddels behoort Rutger Schimmelpenninck volgens collega-curatoren tot de ‘absolute koningsklasse’. Een curator moet veelzijdig zijn: ‘Als advocaat adviseer je volgens de letter van de wet, als curator hou je rekening met de commercie, de psychologie en de publiciteit.’

.....
Trudeke Sillevius Smitt

Vakredacteur Advocatenblad

De DSB stond op omvallen ...

‘De rechtbank belde op een zondag of ik vrijstond, ik heb een *conflict check* gedaan en vervolgens hoorde ik een tijdje niks. Maandagochtend vroeg was er een run op de bank en werd de noodregeling alsnog uitgesproken. En dan heb je als bewindvoerder bij een bank meteen alle bevoegdheden, dat gaat dus verder dan een gewone surséance. Normaal gesproken ga je vervolgens direct naar de onderneming toe, maar in dit geval sprak ik eerst af met Joost Kuiper, de tweede curator. Maandag om half twaalf zaten we samen bij De Nederlandse Bank. DSB was toen al uit alle betalingssystemen gehaald. Het eerste wat we hebben gedaan was met de andere banken regelen dat klanten bij hen nog drie dagen € 250 per dag konden pinnen. DNB zou na veertien dagen 3000 euro onder het garantiesysteem uitbetalen. Je moet iets doen aan de maatschappelijke pijn, dat mensen hun huur niet kunnen betalen, en ook om schadeclaims te voorkomen.’

Was u verbaasd over de benoeming van een bankier als medecurator?

‘Helemaal niet. Vroeger was een bank een gebouw waar je het geld kon tellen, de administratie lag vast in fysieke boeken en de effecten lagen in de kluis. Nu kun je niets vastpakken. Alles draait om computers en mensen. Je hebt kennis nodig over de werking van de ICT-systemen, de interne controle, het risicomangement. Anders ben je verloren. Met zijn tweeën moet je in een absolute crisissituatie vier leden van de raad

van bestuur vervangen. Dan is het prima dat je verschillende ervaring hebt. We hebben ook een fulltime manager aangenomen die leiding geeft aan het management. Er werken nog zo’n driehonderdvijftig mensen bij DSB om de zaken af te ronden, en er zijn natuurlijk externe adviseurs actief. In het begin waren dat er zo’n vijftig.’

Degenen die nog in dienst zijn leken Scheringa op handen te dragen.

‘Je moet uitgaan van de goede trouw, de positieve kanten van mensen, en je moet ze serieus nemen. Er zitten daar voortreffelijke mensen, die gemotiveerd zijn om er voor de crediteuren het beste van te maken. Zij begrijpen ook dat het faillissement niet onze schuld is. Men ziet in dat het verdienmodel van de bank, dat afhankelijk was van provisies, niet meer haalbaar was. En dat de looptijden van ingeleend en uitgeleend geld niet op elkaar aansloten, wat DSB gevoelig maakte voor een run op de bank. Het oude bestuur is heel snel vertrokken uit het bedrijf, zo gaat dat doorgaans. Voor hen is het psychologisch heel moeilijk om het faillissement mee te maken. Je probeert ze met rust te laten en je krijgt je informatie vooral van de laag daaronder. Daar zitten mensen die deskundig zijn en vaak ook nieuwe kansen zien, bijvoorbeeld bij een doorstart.’

U was betrokken bij heel veel grote faillissementen. Wat maakt het faillissement van DSB anders dan al die andere?

‘De enorme massaliteit. DSB had vierhonderdduizend rekeninghouders. De bank verkocht een grote verscheidenheid aan producten en dat levert veel complicaties op. Er kwam na het faillissement een vloedgolf aan brieven en telefoons. Het duurt wel een maand of twee voordat je dat hebt

gestroomlijnd, maar dat begrijpt iedereen wel.

Wat het heel schrijnend maakt is dat het om particulieren gaat en dat mensen geen rekening hielden met de mogelijkheid van een bankfaillissement. Mensen reageren heel verschillend, de een schrijft een enorme brief over het feit dat hij twee euro teveel betaalt, de ander zit zwaar in de piepzak maar gaat niet tot actie over. Voor die mensen zouden we veel meer kunnen doen. Een oude weduwe weet misschien niet hoe ze onder het garantiestelsel moet claimen. DNB benadert mensen nu actief om ze erop te wijzen dat ze dat nog tot 22 maart kunnen doen.’

Vergt de grote belangstelling een bijzondere aanpak?

‘We hebben een communicatieadviseur ingeschakeld, ook omdat Hendrickx en Lakeman heel vaak de publiciteit halen en er allerlei politieke kwesties spelen. Je moet iemand hebben die primair de pers te woord staat. Dat is niet alleen een kwestie van capaciteit, maar ook om te bezien wat nou verstandig is. Moet ik in NOVA verschijnen, in Radar of in het NOS-journaal? De vraag is altijd of je iets interessants te melden hebt. Zo niet, waarom zou je dan op TV verschijnen?’

In ieder geval reageer ik niet op individuele gevallen. Terughoudendheid past ook omdat een curator een soort verlengstuk van de rechtbank is. De pers brengt graag de schrijnende gevallen in beeld. Mijn manier is dan om het dossier van die ene meneer in Ede op te zoeken en met hem te bellen. Het blijkt dan weer een beetje anders te liggen dan op televisie werd gesuggereerd, maar we hebben in ieder geval met hem een oplossing gevonden. Maar dat kan ik natuurlijk niet even met al die duizenden dossiers doen.’

IEDER KANTOOR IS HETZELFDE, OF NIET?

ROBERT WALTERS & CARRIÈRE, EEN MEESTERCOMBINATIE

Robert Walters is dé recruitment specialist voor de advocaat die het maximale uit zijn carrière wil halen. Wij hebben een breed en internationaal klantenportfolio met legio mogelijkheden binnen de advocatuur.

Maar ieder advocatenkantoor is toch hetzelfde? Nee, gelukkig niet. Ieder kantoor is anders ingericht en biedt andere carrièremogelijkheden voor haar medewerkers.

Wil je bij een ander kantoor je carrière voortzetten maar twijfel je over de overstap, kom dan met ons praten. Wij komen zelf uit de advocatuur, kennen de markt en de verschillen tussen de kantoren waardoor wij jou uitstekend kunnen helpen de juiste keuze te maken.

Zet de eerste stap en kom vrijblijvend met ons praten. Wij hebben je zeker iets te bieden en brengen graag nieuw perspectief aan in jouw carrière binnen de advocatuur.

Bel ons voor een afspraak of meer informatie op nummer **020-644 4655** of stuur een email naar **leonie.siebelink@robertwalters.com**.

mr. Renske Lubbinge
mr. Elien ten Wolde
mr. Elise Kapper

www.robertwalters.nl

AUSTRALASIA ASIA AFRICA EUROPE NORTH AMERICA

ROBERT WALTERS

Waarom worden alleen op individuele basis regelingen getroffen met gedupeerden?

‘Zo ligt het op dit moment, maar het kan best zijn dat we met belangenbehartigers tot afspraken komen die meer algemeen zijn. Er is bij DSB-klanten een duidelijke behoefte aan nette, onafhankelijke belangenbehartiging. De mensen hebben meestal al hoge schulden en kunnen geen advocaat betalen. Bovendien heb je een echt gespecialiseerde advocaat nodig, die ervaring heeft op het gebied van het oplossen van complexe zorgplichtvorderingen. De krachten bundelen in een stichting om daarmee de hoge kosten te spreiden is een prima gedachte. Probleem is nu echter dat de governance voor claimstichtingen niet is geregeld. Iedereen kan in een dag een stichting oprichten zonder dat er enig toezicht is op bijvoorbeeld deskundigheid en beloningsafspraken. Het risico bestaat dus dat gedupeerden “in verkeerde handen” vallen en zo opnieuw benadeeld worden. Advocaat Jurjen Lemstra is als specialist op dit gebied samen met anderen bezig met een initiatief voor een soort Claim Code voor stichtingen. Die code moet een minimale waarborg voor de deskundigheid en betrouwbaarheid van dit soort stichtingen opleveren. Maar dat initiatief is nog niet uitgekristalliseerd.’

Hoe bent u in dit vak gerold?

‘Als student in Leiden werd ik penningmeester van de stichting Nederlandse Studenten Compagnie, een club die allerlei kortingen regelde voor studenten. Binnen een maand kwam ik erachter dat de stichting geen economische toekomst had. Door de opkomst van de computer was het concept achterhaald. We hebben de boel toen geliquideerd en 80% uitgekeerd, mijn eerste vrijwillig akkoord. Toen ik in 1975 bij Joop van Praag Sigaar van Boekel solliciteerde heb ik gezegd: ik heb belangstelling voor insolventie, maar hij vond dat helemaal niks. Insolventierecht was in die tijd volstrekt onbelangrijk. Toch kreeg ik binnen een jaar mijn eerste faillissement, een handelsonderneming in de Jordaan. Je kon er alles op afbetaling kopen, maar daar was geen behoefte meer aan door de opkomst van consumentenkrediet. Net als bij DSB: op een gegeven moment is een bepaald verdienmodel achterhaald. In de jaren tachtig ben ik breed bezig gebleven in de ondernemingsrechtpraktijk, en begin jaren negentig ben ik heel actief geweest in insolventiezaken

die in Amerika speelden, Medicopharma en HCS. Daar heb ik geleerd hoe je grote zaken moet schikken.’

Waarom in 1999 overgestapt van Boekel naar Houthoff/Buruma?

‘Fokker had me drie jaar volledig in beslag genomen. Ik had al mijn andere zaken aan kantoorgenoten overgedragen. Op dat moment stond ik voor de vraag: ga ik weer een gewone praktijk opbouwen, of ga ik naar een groter kantoor waar ik meer ondersteuning kan krijgen bij grote faillissementen? Het is dat laatste geworden.’

Wat is er in dit vak anders dan in de gewone advocatuur?

‘De veelzijdigheid, niet alleen juridisch, maar ook in bestuurlijk opzicht. Bij een klein faillissement doe je alle incasso’s zelf, bij DSB zijn daar vijftig mensen mee bezig. Hoe groter het faillissement, hoe bestuurlijker je bezig bent. Als advocaat heb je de neiging om volgens de letter van de wet te adviseren, maar als curator stel je je op als bestuurder. Je relateert het juridische, je houdt rekening met de commercie, de psychologie en de publiciteit. Bij Fokker deed De Brauw het juridische werk. Ik heb het eerste jaar niet één keer in de wet gekeken, daar was geen tijd voor. Veel advocaten zouden huiveren bij dat idee. Curatoren zijn soms juridisch minder sterk maar vaak organisatorisch heel goed, je ziet ze ook veel in bestuurlijke functies bij de Orde.’

Is het insolventierecht goed geregeld?

‘Ik zie geen grote knelpunten. Wel zou ik het goed vinden als er een speciale insolventiekamer bij de rechtbank kwam, waar je met alle geschillen rond faillissementen terecht zou kunnen. Dat zou zowel qua tijd als qua expertise winst opleveren. En er zou een oplossing moeten komen voor de lege boedels. Doordat banken hun zekerheden beter voor elkaar hebben, valt er voor curatoren in kleinere faillissementen vaak bitter weinig te verdienen. In andere landen, bijvoorbeeld Zwitserland, handelen de rechtbanken de kleine faillissementen af en komen de kosten voor rekening van de staat. Ik vind dat dat ook zo hoort. En het hoeven niet altijd advocaten te zijn die dat werk doen. Als het enkel gaat om stoelen en tafels verkopen kunnen ook faillissementsmedewerkers als curator optreden.’

.....
‘Curatoren zijn soms juridisch minder sterk maar vaak organisatorisch heel goed, je ziet ze ook veel in bestuurlijke functies bij de Orde’

Zijn de uurtarieven voor curatoren te laag?

‘Door die relatief lage tarieven voor curatoren, tot maximaal € 300, is een aantal kantoren ermee gestopt als curator op te treden, dat vind ik jammer. Voor hele grote faillissementen is er nu een afwijkende afspraak van de rechtbank Amsterdam met een paar grote kantoren. De rechtbank en de crediteuren vinden het in die gevallen economisch verantwoord en noodzakelijk om gespecialiseerde curatoren in te huren. Dat speciale tarief kan oplopen tot € 430. Ik ben daar tevreden mee.’

Hebt u nog tijd voor leuke dingen?

‘Jazeker, voor Amsterdamse en Twentse leuke dingen. In Amsterdam zit ik in het bestuur van een hofje, ik ga graag naar de opera en vervul een functie bij het Amsterdams Historisch Museum. Ik ben geïnteresseerd in geschiedenis. In Twente geniet ik van de natuur en van het huis waar we elkaar als familie ontmoeten.’

Nog tips voor jonge mensen met belangstelling voor het curatorschap?

‘Begin er alleen aan als je bestuurlijk bezig wilt zijn. Start met kleine faillissementen, en specialiseer je niet te vroeg. Een goeie curator heeft een brede algemene kennis van het ondernemingsrecht. Realiseer je dat je bij grote faillissementen je andere cliënten voor langere tijd moet laten schieten. Je moet lenig zijn, je bent verantwoordelijk voor de totaliteit, maar je moet je ook in individuele kwesties verdiepen. In de eerste fase ben je een crisismanager, daarna moet je als een soort superprobleemoplosser eindeloos veel verificatie- en andere geschillen oplossen. Je moet durven beslissen, durven doen.’

Sinds een arrest van het Amsterdamse hof van 21 augustus jl. kan een schadevergoedingsmaatregel niet meer alleen in zijn geheel al dan niet worden opgelegd, maar ook worden gematigd. Wat kan de raadsman daartoe aanvoeren?

Maatregelmatiging bij schadevergoeding in strafzaken

Nieuw verweer is mogelijk

Illustratie: Dmitry de Bruin

J.J. Weldam en M.J. Penraad

advocaat respectievelijk juridisch medewerker te Utrecht

Op 21 augustus 2009 wees het Gerechtshof Amsterdam, zitting houdende te Arnhem, een arrest over het opleggen van een schadevergoedingsmaatregel.¹ Het was de laatste uitspraak in een slepende strafzaak met twee geslaagde cassatieberoepen. Het nieuwe van de uitspraak zit hem in de overweging van het hof over het *matigen* van de schadevergoeding: 'De maatregel kan wel worden gematigd als bij het opleggen van de maatregel al duidelijk is dat het onvermijdbaar is dat de vervangende hechtenis ten uitvoer zal moeten worden gelegd.' Tot dit arrest was het volgens de ons bekende jurisprudentie van de Hoge Raad alleen mogelijk een schadevergoedingsmaatregel wel of niet op te leggen.

Vervangende hechtenis onvermijdbaar²

Maar eerst de casus van het arrest.³ Cliënt werd verdacht van verduistering in dienstbetrekking van destijds ruim 1,2 miljoen gulden. Een groot gedeelte van het verduisterde bedrag betaalde cliënt direct terug. Voor het resterende bedrag (circa € 75.000) werd een betalingsregeling met de ex-werkgever overeengekomen, die meerdere jaren besloeg. De raadsman voerde bij de politierechter en het hof het verweer dat oplegging van de schadevergoedingsmaatregel deze betalingsregeling zou doorkruisen. Op grond van art. 561 lid 3 Sv moet immers het totale maatregelbedrag binnen twee jaar en drie maanden na het onherroepelijk worden van de uitspraak zijn voldaan. In HR 21 juni 2005⁴ overwoog de Hoge Raad dat 'doel en strekking van de maatregel, het uit handen nemen van een inning van het verschuldigde, zich er tegen verzet dat een schadevergoedingsmaatregel

een betalingsregeling doorkruist'. De zaak werd terugverwezen naar het gerechtshof.

Inmiddels kon cliënt wegens persoonlijke omstandigheden de betalingsregeling niet meer nakomen. Ter zitting voor het hof stelde en onderbouwde de raadsman dat met de schadevergoedingsmaatregel de vervangende hechtenis onvermijdbaar zou worden. Zijn verweer strekte er primair toe om de schadevergoeding niet op te leggen, en subsidiair om een substantieel kleiner aantal dagen vervangende hechtenis dan de gevorderde driehonderd aan de maatregel te verbinden. Het hof legde niettemin de gevorderde schadevergoedingsmaatregel volledig op, en overwoog daartoe: 'Er wordt [slechts dan] overgegaan tot executie van de vervangende hechtenis, wanneer blijkt dat een verdachte *onwillig* is te betalen. Niet wanneer een verdachte *onmachtig* is te betalen.' De Hoge Raad vernietigde opnieuw,⁵ nu omdat er geen grond was 'voor het oordeel van het gerechtshof dat de vervangende hechtenis niet wordt geëxecuteerd wanneer een verdachte onmachtig is te betalen'.

Voor het Gerechtshof Amsterdam stelde de raadsman opnieuw dat door de schade-

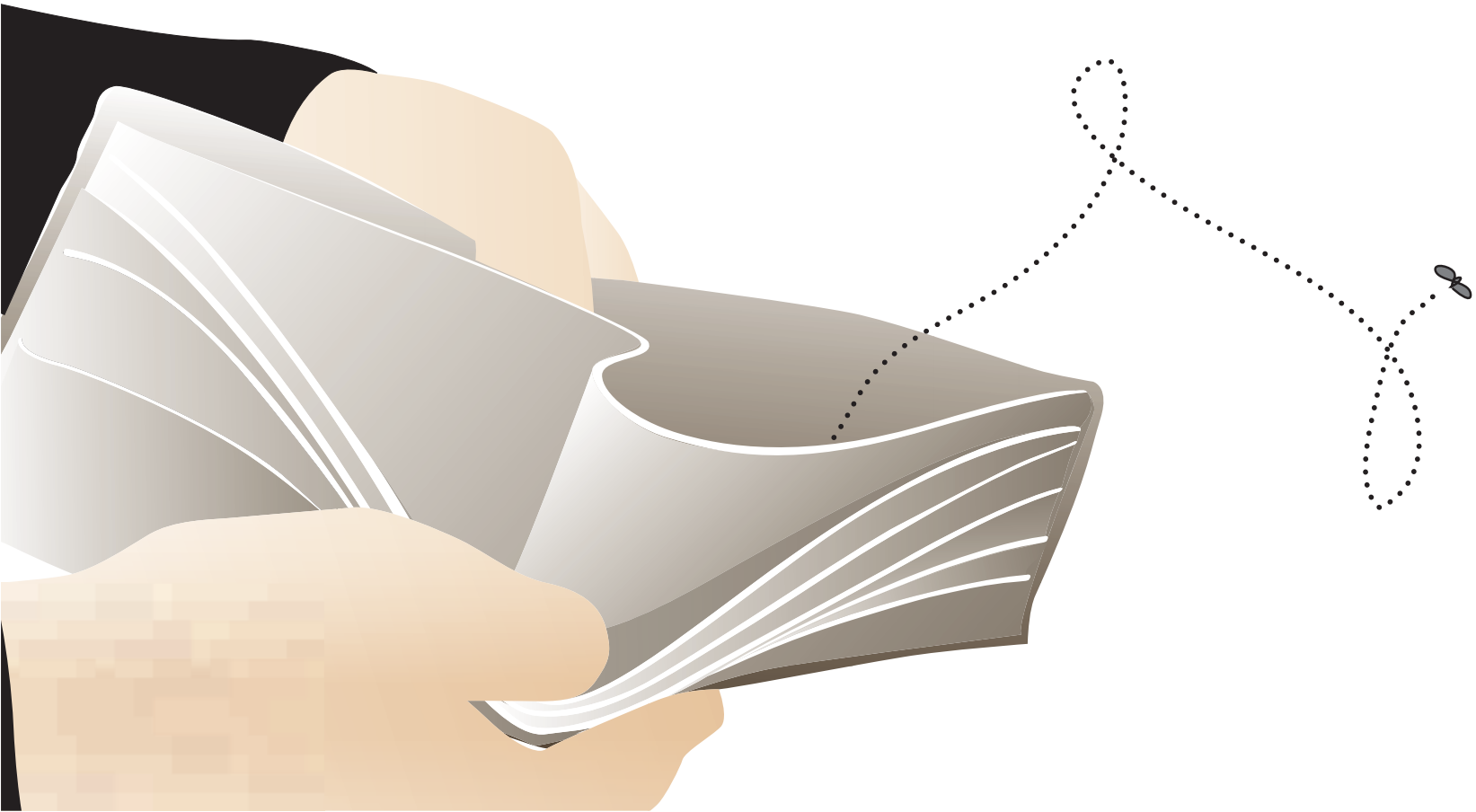
¹ Op dit moment nog niet gepubliceerd; het ressortsparketnummer waaronder het arrest is gewezen, is 21/000587-09.

² In de Nederlandse taal is 'onvermijdelijk' minder ongebruikelijk dan 'onvermijdbaar', maar wij sluiten ons aan bij de term die het Amsterdamse hof gebruikte.

³ Mr. J.J. Weldam was als raadsman en mr. M.J. Penraad als juridisch medewerker betrokken bij deze strafzaak.

⁴ *NbSr* 2005, 249, LJN: AT1759.

⁵ HR 23 december 2008, *NbSr* 2009, 45/LJN: BF5053.

vergoedingsmaatregel vervangende hechtenis onvermijdbaar zou worden. Hij voerde nu tevens een verweer dat strekte tot matiging van de schadevergoedingsmaatregel, dus tot het verbinden van de maatregel aan slechts een gedeelte van het aan de benadeelde partij toegewezen bedrag, in die mate dat het daartoe (maandelijks) te betalen bedrag de draagkracht van de verdachte niet zou overstijgen.⁶ Daarover overwoog het hof in zijn arrest van 21 augustus 2009⁷: ‘De rechter mag de schadevergoedingsmaatregel niet matigen op grond van de draagkracht van de verdachte, omdat de maatregel gericht is op herstel van de rechtmatige toestand. De maatregel kan wel worden gematigd als bij het opleggen van de maatregel al duidelijk is dat het onvermijdbaar is dat de vervangende hechtenis ten uitvoer zal moeten worden gelegd. Het gebrek aan draagkracht kan onder omstandigheden reden zijn ervan af te zien de schadevergoedingsmaatregel op te leggen.’ Het gerechtshof zag in dit geval af van oplegging van de schadever-

goedingsmaatregel. Er werd geen derde cassatieberoep ingesteld.

Andere zaken

Met het oog op de hierna te noemen verweeren geven we hier enige jurisprudentie. In HR 20 juni 2000⁸ werd overwogen: ‘Noch uit art. 36f Sr noch uit enig andere wettelijke bepaling vloeit voort dat de draagkracht van de verdachte een maatstaf vormt ter bepaling van de hoogte van het bedrag dat de verdachte ten behoeve van het slachtoffer aan de Staat dient te betalen. [...] Ook uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de draagkracht van de verdachte geen rol behoort te spelen bij de bepaling van de hoogte van het bedrag.’

In HR 19 juni 2007⁹: ‘Het gebrek aan draagkracht [kan] onder omstandigheden voor de rechter reden zijn ervan af te zien de schadevergoedingsmaatregel op te leggen.’ Uit dit arrest valt af te leiden dat (behoudens uitzonderlijke omstandigheden) slechts *geheel* van de schadevergoedingsmaatregel wordt afgezien wanneer *iedere* – ook mogelijk te verwachten toekomstige

– draagkracht ontbreekt¹⁰ en de vervangende hechtenis daarom onvermijdbaar zal zijn.¹¹

Op 22 januari 2008¹² bevestigde de Hoge Raad dat de schadevergoedingsmaatregel aan een lager bedrag verbonden kan worden dan aan de benadeelde partij in totaal is toegewezen.

Op 16 juni 2009 overwoog de HR:¹³ ‘Het gebrek aan draagkracht [kan] onder omstandigheden voor de rechter reden zijn ervan af te zien de s.v.-maatregel op te leggen [...]. Slechts in uitzonderlijke gevallen kan daarvan sprake zijn. Daarbij kan i.h.b. worden gedacht aan gevallen waarin op voorhand vast staat dat het opleggen van een s.v.-maatregel slechts zal leiden tot het in de toekomst tenuitvoerleggen van vervangende hechtenis.’

Nieuwe ontwikkeling

De nieuwe overweging in het arrest van 21

6 Voor het overige deel van het toegewezen bedrag is de benadeelde partij dan aangewezen op het civiele traject.

7 Op dit moment nog niet gepubliceerd; het ressortsparketnummer waaronder het arrest is geweest, is 21/000587-09.

8 NJ 2000, 634, LJN: AA6246.

9 NJ 2007, 359, LJN: AZ8788.

10 Zie ook de conclusie van A-G Knigge bij het arrest HR 23 december 2008, *NbSr* 2009, 45/LJN: BF5053.

11 Op 22 januari 2008 bevestigde de Hoge Raad dat de schadevergoedingsmaatregel aan een lager bedrag verbonden kan worden dan aan de benadeelde partij in totaal is toegewezen: NJ 2008, 73, LJN: BC1355.

12 NJ 2008, 73/LJN: BC1355.

13 LJN: BI1812.

Opzoek
Oponderwerp
OpMaat

OpMaat_Huurrecht

Raadpleeg de digitale bron van vakinformatie. Binnen 1 muisklik.

Steeds meer professionals binnen het huurrecht ontdekken de voordelen van **OpMaat_Huurrecht**. U zoekt en vindt eenvoudig én snel in de actuele database van juridische vakinformatie. Met **OpMaat_Huurrecht** blijft u op elk gewenst moment en op elke locatie op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het huurrecht. U zoekt in alle belangrijke juridische bronnen. Alle nieuws, wet- en regelgeving, Officiële Publicaties en jurisprudentie zijn onderling gekoppeld. Via een automatische e-mailattending wordt u dagelijks, drie keer per week of wekelijks op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen.

Neem nu vrijblijvend een proefabonnement en ervaar 2 maanden gratis het gemak van **OpMaat_Huurrecht**. Kijk voor meer informatie op www.sneltotdekern.nl.

- Officiële Publicaties
- Wet- en regelgeving
- Jurisprudentie uit *Jaarboek Huur & Verhuur*, *Huurrecht@ctueel* en *Rechtspraak.nl*
- Nieuwsberichten
- Tijdschriftartikelen uit *Jaarboek Huur & Verhuur*
- Redactionele artikelen en modellen uit *Praktijkboek Huur & Verhuur*
- Vraag en Antwoord

augustus 2009 biedt de rechter de mogelijkheid de schadevergoedingsmaatregel te verbinden aan een lager bedrag dan aan benadeelde partijen in totaal aan schadevergoeding is toegewezen en daarbij de vervangende hechtenis overeenkomstig dat maatregelbedrag vast te stellen. Naar onze mening is deze matiging mogelijk voor de gevallen waarin *geen* sprake is van het ontbreken van *iedere* – ook mogelijk te verwachten toekomstige – draagkracht, maar wanneer vervangende hechtenis onvermijdbaar zal zijn door de hoogte van de toegewezen schadevergoeding zonder matiging. Na matiging kan de veroordeelde zijn verplichtingen nakomen zonder dat al bij het opleggen van de maatregel vervangende hechtenis vaststaat.¹⁴ Mocht naleving dan niet lukken, dan staat hem een bij het gematigde maatregelbedrag passende vervangende hechtenis te wachten.

Wij worden gesterkt in onze mening door de conclusie van A-G Knigge bij het arrest HR 23 december 2008.¹⁵ Het oordeel ligt tevens in de lijn van eerdere rechtspraak van de Hoge Raad: draagkracht mag geen rol spelen, maar nu zorgt de *onvermijdbaarheid van de vervangende hechtenis* ervoor dat de schadevergoedingsmaatregel wordt gematigd. Uiteraard zal moeten blijken of voornoemde matiging genade vindt in de ogen van de Hoge Raad.

Mogelijke verweren

Een schadevergoedingsmaatregel kan alleen worden opgelegd als de verdachte

14 Voor het overige deel van het toegewezen bedrag is de benadeelde partij dan aangewezen op het civiele traject.
15 *NbSr* 2009, 45, LJN: BF5053, O. 7 van diens conclusie.

is veroordeeld. Bij ontslag van alle rechtsvervolgning is dit dus niet mogelijk (art. 36f lid 1 Sr).¹⁶

Indien er reeds een betalingsregeling is overeengekomen tussen de verdachte en de benadeelde partij, dient de raadsman dit als verweer aan te voeren, aangezien een schadevergoedingsmaatregel een betalingsregeling niet mag doorkruisen.¹⁷ Dit zal dus voornamelijk een verweer zijn in situaties dat een betalingsregeling met een langere looptijd dan twee jaar en drie maanden (de maximumtermijn van art. 561 lid 4 Sv) is overeengekomen.

Wanneer er sprake is van het ontbreken van *iedere* draagkracht en daardoor de tenuitvoerlegging van een vervangende hechtenis bij een dreigende schadevergoedingsmaatregel onvermijdbaar is, kan een onderbouwd verweer gevoerd worden tot in het geheel niet opleggen van de schadevergoedingsmaatregel.¹⁸

Als de draagkracht gering is, kan in uitzonderlijke omstandigheden ook dit laatste verweer worden gevoerd.¹⁹ Maar met het arrest van 21 augustus 2009 lijkt een nieuw (subsidiar) verweer voorhanden te zijn dat strekt tot matiging, om te voor-

16 HR 12 oktober 2004, *NJ* 2007, 106 m.nt. Mevis/LJN: AO3233
17 HR 21 juni 2005, *NbSr* 2005, 249, LJN: AT1759.
18 Uit HR 19 juni 2007 wordt duidelijk dat het moet gaan om uitzonderlijke gevallen. Gedacht kan worden aan ernstig zieken, mensen met een verstandelijke handicap of zwaar verslaafden in een inrichting.
19 Te denken valt bijvoorbeeld aan ruim tijdsverloop tussen het bewezen strafbare feit en de behandeling ter zitting en wellicht omstandigheden waardoor aanwezig draagkracht (in de toekomst) in grote mate zal worden beperkt, bijvoorbeeld ernstige ziekte van degene tegen wie de vordering is gericht of gezinsleden van diegene.

komen dat de verdachte onvermijdbaar de vervangende hechtenis moet ondergaan. Aan de hand van een recent inkomsten- en uitgavenoverzicht van de cliënt kan de raadsman een bepaald maatregelbedrag voorstellen.

Een volgende optie is (meer subsidiair) een verweer te voeren dat strekt tot verlaging van het aantal dagen vervangende hechtenis bij de schadevergoedingsmaatregel, tevens op de grond dat de vervangende hechtenis onvermijdbaar zal zijn, al neemt dit de onvermijdbaarheid van de vervangende hechtenis niet weg.²⁰

Ten slotte: de rechter dient het verweer dat een schadevergoedingsmaatregel een betalingsregeling niet mag doorkruisen, gemotiveerd te verwerpen, blijkens HR 21 juni 2005.²¹ Voor het daarna besproken verweer wordt aansluiting gezocht bij art. 359 lid 2 Sv. Dat zal naar onze mening ook voor de twee laatstgenoemde verweren gelden. Dit betreft een vormvoorschrift dat in cassatie getoetst kan worden (art. 359 lid 8 jo. 79 lid 1 sub a RO).

Als vervangende hechtenis onvermijdbaar lijkt, kan de raadsman aan de hand van een recent maandelijks inkomsten- en uitgavenoverzicht een lager maatregelbedrag voorstellen.

20 Door de HR is nog niet beoordeeld of bij het opleggen van een schadevergoedingsmaatregel de wet daadwerkelijk ruimte biedt voor het verminderen van een aantal dagen vervangende hechtenis.
21 *NbSr* 2005, 249, LJN: AT1759.

Heb jij het in je een topadvocaat te worden?

Stagiaire $\frac{M}{V}$ gezocht

In een monumentaal pand vlakbij de rechtbank in het centrum van Groningen vind je BoutOveres Advocaten: een middelgroot kantoor met 19 advocaten en een ondersteunend team van circa 20 medewerkers. BoutOveres richt zijn dienstverlening op ondernemers, non-profit organisaties en particulieren. Het kantoor staat bekend om zijn juridische expertise, toewijding

en veelzijdigheid. De dienstverlening is klantgericht, soepel en aangenaam; de werksfeer ongedwongen.

Wij hebben plaats voor een stagiaire met bovengemiddelde studieresultaten en goede acquisitieve vaardigheden.

De eerste drie jaar zal de opleiding algemeen verlopen, daarna is er ruimte voor specialisatie in een van de secties binnen kantoor.

BOUTOVERES ADVOCATEN GRONINGEN

BOUT
OVERES

ADVOCATEN
GRONINGEN

Richt je sollicitatie met cv en cijferlijst aan: mr. R.G. Holtz
r.g.holtz@boutoveres.nl
Ook voor nadere inlichtingen kun je contact met hem opnemen.

Ossenmarkt 7
Groningen
Postbus 7015
9701 JA Groningen
T (050) 314 08 40
F (050) 312 81 12
info@boutoveres.nl
www.boutoveres.nl

Universiteit Leiden

Opleidingen

Cursussen

Symposia

Contractonderwijs

Incompany

Aanmelden/Informatie:

T 071 - 527 86 66
F 071 - 527 78 95
pao@law.leidenuniv.nl
www.paoleiden.nl

JURIDISCH PAO

Cassatie in strafzaken in de praktijk

Datum: donderdag 25 maart 2010 van 09.15 tot 16.45 uur te Leiden

Toelichting: Met deze cursus wordt vanuit het perspectief van alle bij cassatierechtspraak betrokken functionarissen inzicht verschaft in de praktijk en ontwikkelingen van de cassatierechtspraak en de doorwerking daarvan op de feitenrechtspraak. De ervaring van de sprekers, die allen direct betrokkenen zijn bij de cassatiepraktijk, staat garant voor een kwalitatief hoogwaardige en op de praktijk gerichte behandeling van de materie. Tijdens de colleges worden tevens aan de hand van te behandelen casuïstiek praktische vaardigheden bijgebracht. Van de kandidaten wordt een actieve houding verwacht alsmede een gedegen voorbereiding.

Cursusleiding:

Mw. Prof.mr. C.P.M. Cleiren, hoogleraar Straf- en strafprocesrecht aan de Universiteit Leiden

Docenten:

Prof.mr. J.W. Fokkens, mr. F.H. Koster, mr. L. Plas, mr. G. Spong

Prijs:

€ 575,- (vrij van btw) inclusief consumpties, lunch en cursusmateriaal.

Programma:

08.45 - 09.15 uur: Ontvangst met koffie/thee

09.15 - 10.45 uur: Cassatietechniek gezien vanuit de advocatuur.

Hoe cassatiemiddelen te maken en, last but not least, advocatuurlijke afwegingen bij de beslissing wel of geen cassatiemiddel te maken, mr. G. Spong

10.45 - 11.00 uur: Pauze

11.00 - 12.30 uur: De rol van de cassatiedesk van het Openbaar Ministerie en de cassatietechniek, mr. L. Plas

12.30 - 13.30 uur: Lunch

13.30 - 15.00 uur: Motiveringseisen in het algemeen en eisen aan bewijsmotivering in het bijzonder, alsmede de ontwikkelingen rondom de herziening, Prof.mr. J.W. Fokkens

15.00 - 15.15 uur: Pauze

15.15 - 16.45 uur: Cassatietechniek gezien vanuit de Hoge Raad, mr. F.H. Koster

Kijkt u voor meer informatie of voor een volledig overzicht op www.paoleiden.nl

De Verordening op Geluk en Eeuwig Leven

Artikel 1

1. De advocaat dient gelukkig te zijn en eeuwig te leven.
2. Het bepaalde in het vorige lid houdt mede in dat een advocaat alleen zaken aanneemt, die – gelet op zijn kantoororganisatie – vreugde schenken aan en het leven verlengen van de advocaat zelf en zijn omgeving.
3. De advocaat legt schriftelijk vast op welke wijze hij voldoet aan het bepaalde in de voorgaande leden.

Onder de nieuwe Verordening op de vakbekwaamheid kan de advocaat op meer manieren opleidingspunten halen. Maar welke die zijn?

.....
Martijn Maathuis
redactielid

Sinds 1 januari 2010 zijn wij onderworpen aan de Verordening op de vakbekwaamheid, die de Verordening op de Permanente Opleiding heeft vervangen (zie voor de tekst: *Advocatenblad* 2009-16, p. 718-727). Waar wij vroeger slechts een aantal opleidingspunten moesten halen, moeten wij inmiddels vakbekwaam zijn. Daartoe moet een advocaat jaarlijks aantoonbaar zijn professionele kennis en kunde onderhouden c.q. ontwikkelen op het rechtsgebied waarop hij werkzaam is of wil zijn. Dit kan door 20 punten te halen. Verder moet de kantoororganisatie en de dienstverlening van de cliënt aantoonbaar adequaat worden ingericht.

De Algemene Raad (AR) stelt nadere regels en houdt toezicht op de naleving. Hoopvol merkt de Toelichting op: ‘Door deze verordening worden kaders geschapen zodat de advocaat weet aan welke eisen hij moet voldoen in het licht van de vakbekwaamheid’. Is dat nu zo?

Maar wat is het?

De Verordening zelf geeft hoofdzakelijk open normen, die naar hun aard ingevuld moeten worden, en dus een onbestemd beeld. De bijbehorende Regeling biedt meer houvast.

Punten kunnen nog steeds worden gehaald door het geven en volgen van opleidingen en het schrijven voor juridische vakbladen et cetera, zoals dat vroeger ook al kon. In die zin biedt de Verordening weinig nieuws, zij het dat nu dus 4 punten meer moeten worden gehaald. Nieuw is dat de Verordening de verplichting tot vakbekwaam zijn centraal stelt. Daaraan kun je voldoen door een opleiding te volgen op het rechtsgebied waarbinnen je werkt, maar ook door kennis en kunde te ontwikkelen op het rechtsgebied waarop je wilt werken. Dat kan bij een erkend, maar ook bij een niet-erkend opleidingsinstituut. Je kunt dus vakbekwaam zijn door het volgen van opleidingen bij een niet-erkende opleider over een rechtsgebied waarvan je hoegenaamd niets weet, maar waarbinnen je graag wilt optreden.

Belangrijk nieuwigheidje is dat de advocaat zijn vakbekwaamheid ook kan onderhou-

den door deelname aan gestructureerde feedback, zoals peer review, intervisie of (inter)collegiale toetsing. De AR en het College van Afgevaardigden vinden dat iedere advocaat daaraan moet deelnemen. ‘Uit onderzoek [Van wie? Van het Zwitsers Vitameninstituut? MM] is namelijk gebleken dat gestructureerde feedback ... het beste instrument is om kwaliteit te toetsen’, aldus de Toelichting. Blijkens de Regeling moet wel aan de voorwaarden van de AR zijn voldaan. Welke die voorwaarden zijn is nog onbekend, daar werkt de Orde nog aan. Terwijl een advocaat aan intervisie moet doen, weten wij vooralsnog niet wat dat is. Voor mij heeft het een hoog praatgroepgehalte, maar ik opereer dan ook niet in de familierechtpraktijk, waar kennelijk al langer aan intervisie wordt gedaan (al wil ik dat wel heel graag, ga ik opleidingen op dat vlak volgen en ben ik dus een vakbekwaam familierechtadvocaat).

Één middag langer

Ook moet de advocaat aantoonbaar zijn organisatie en dienstverlening op orde hebben. Deze normen zien onder meer op vaststelling van de aard en haalbaarheid van de zaak, acceptatie van de opdracht, de financiële consequenties, het beheer van het dossier, de vertrouwelijkheid, de bereikbaarheid en vervanging van de advocaat. De kwaliteitsstandaard op de kantoororganisatie 2007 van de Orde dient als basis, dus dit is ook weinig nieuws. Volgens de Regeling kan desgewenst gebruik worden gemaakt van een door de AR ontwikkeld model. Dat is nu nog niet beschikbaar, althans niet op de site van de Orde, maar daar is sowieso lastig wijs uit te worden (al viel het me wel op dat deken Bekkers in zijn nadagen een spurt trekt met nieuwe posts op zijn *weblog*, maar dit geheel terzijde). De Orde verwacht dat het model halverwege 2010 klaar is.

De duidelijkheid die de Verordening geeft is dat een advocaat nu 4 punten meer dan vroeger moet halen, dat wil zeggen één middag langer onderwijs moet volgen per jaar. Dat kan ook bij het Zwitsers Vitameninstituut. Terwijl wij aan de intervisie moeten, moet dit wonderelixer nog worden onthuld, hetgeen ook geldt voor het Model kantoorhandboek.

Met de vakbekwaamheid van de advocaat zit het dank zij de Verordening gebeiteld. Nu het Geluk en Eeuwig Leven nog.

RECHT DOOR ZEE

BUIK EN VAN DER HORST
gerechtsdeurwaarderskantoor

Boommak 3a, 2311 EA Leiden
T: (071) 516 10 10 F: (071) 514 48 77
info@buik-vanderhorst.nl

Adverteren in dit tijdschrift?

Bel met Veerle Sanderink 070-3780350
of kijk voor de mogelijkheden op
www.bereikdejurist.nl

Sdu UITGEVERS

Bereikt alle juristen

Procederen in Duitsland?

Duitse advocaten, vloeiend tweetalig,
gespecialiseerd in Nederlands-Duitse rechtszaken

Blankestijn & Oortman Advocaten en Rechtsanwältinnen L.L.P.
Postbus 619, 7550 AP HENGELO
Telefoon 074 - 259 38 67
Fax 074 - 259 38 68
www.blankestijnenootman.nl

ADVOCATENKANTOOR — *Oudegracht*

Wij zoeken een gevorderde stagiair(e)

met minimaal twee jaar ervaring of een
beginnend medewerk(st)er voor de ge-
combineerde praktijk sociaalzekerheids-
recht/arbeidsrecht per 1 juni 2010.

Brieven met cv kunt u richten aan
mr. F. Baars
Advocatenkantoor Oudegracht
Postbus 3092,
1801 GB Alkmaar.

baars@advocatenkantooroudegracht.nl
www.advocatenkantooroudegracht.nl

SAP Advocaten is gespecialiseerd in letselschadezaken. Vanuit ons
moderne kantoorpand in het centrum van Amersfoort werken
momenteel 27 mensen. Wij komen op voor de belangen van
particuliere slachtoffers en streven naar een optimaal onder-
handelingsresultaat voor al onze cliënten. Werken bij SAP
Advocaten is een belevenis. Waarden die wij uitdragen zijn
Vernieuwend, Integer, Kwaliteit en Ondernemend. Deze waarden
zoeken wij tevens in al onze medewerkers. Om de groeiplannen
van SAP verder vorm te kunnen geven zoeken wij een:

Advocaat Medewerker / ervaren Advocaat Stagiaire

Functie-eisen:

- Tenminste in 3e jaar als Advocaat Stagiaire met ervaring op
het gebied van Letselschade en/of aansprakelijkheid.
- Woonachtig in het midden van het land of de bereidheid te
verhuizen naar deze regio.
- Teamspeler die gaat voor gezamenlijke doelstellingen en staat
voor eigen verantwoordelijkheid.

Uw sollicitatie kunt u versturen aan SAP Advocaten,
t.a.v. mw. Zo'e Wit. Postbus 765, 3800 AT AMERSFOORT
Reageren via e-mail kan op: z.wit@letselschade-advocaten.nl

Voor meer informatie kunt u op maandag, dinsdag en donderdag
telefonisch contact opnemen met Zo'e Wit op telefoonnummer
033-4613048 of u kunt kijken op onze website
www.sapadvocaten.nl

Niets is wat het lijkt

Om jezelf te zijn, moet je anders zijn dan anderen. Immers, in onderscheid kom je tot leven. Maar wil dat verschil een zekere status opleveren, dan moet het wel gunstig uitpakken. En daarmee wordt tegelijkertijd een referentiegroep verondersteld. Want ‘gunstig’ is een kwalificatie van, zoals dat heet, een relevante ander. Een rechter die recente jurisprudentie trotseert, heeft mede een groep op het oog, die zal zeggen: ‘Bravo, je mag er zijn!’

Mr. Taco van der Veer was afkomstig uit een ander arrondissement. Een energieke advocaat van een jaar of dertig. Hij kwam wat aarzelend binnen en ging zitten op de plek waar normaal de verdachte zit. De rechtbank veroorloofde zich onmiddellijk een grapje door vast te stellen dat de raadsman zich duidelijk bevoegd achtte om namens de verdachte op te treden. Maar mr. Van der Veer bleek geen man van kleine grapjes. Hij had een zekere schroom over zich, die, zo bleek in de loop van de zitting, niet zozeer aangedreven werd door onzekerheid, als wel door ernst. Hij ging eerder tastend

dan stellig door het leven, kennelijk in het besef dat de tijd de reikwijdte van vrijwel elk oordeel onder druk zet.

Hij was bezorgd dat zijn cliënt een afstandsbriefje had getekend. Hij had hem de dag tevoren nog in het Huis van Bewaring opgezocht, en toen was van een voorgenomen afwezigheid op de zitting geen sprake. Maar nu de cliënt er niet was, had hij de gelegenheid om de rechtbank, zij het met de nodige terughoudendheid, een dilemma voor te leggen. Hij zou, dat kon hij op de voorhand wel meedelen, onder aanvoering van wet en jurisprudentie vrijspraak bepleiten. Maar de cliënt was dakloos, en vanwege diverse persoonlijkheidsstoornissen moeilijk te handhaven in de nachtopvang. Vrijspraak zou betekenen dat de cliënt de sneeuw ingestuurd zou worden. Nu had mr Van der Veer bij een eerder bezoek wel wat oude kleren uit zijn eigen garderobe meegenomen, maar gerust was hij er niet op. Het was de vraag of hij zijn cliënt de aanhoudende kou kon aandoen.

Om tijd te winnen vroeg de rechtbank aan de officier van justitie wat haar visie was. Zij deelde mee dat het dilemma voor haar niet leefde, aangezien zij ervan overtuigd was dat de verdachte veroordeeld zou worden. De behandeling van de zaak werd doorgezet. Mr. Van der Veer had zich goed voorbereid. Een pleitnotitie met een verweer in diverse lagen, primair, subsidiair et cetra, voorzien van bijlagen met recente literatuur, legde hij over. De verdachte was een man die scheldend door het leven ging, en de dynamiek van zijn schelden werd ernstig versterkt als de verdachte een uniform zag. Daar ging het om. Maar niet alles is, wat het lijkt. Ook in dit geval. De verdachte werd vrijgesproken.

Mr. Van der Veer incasseerde de vrijspraak met een frons, en verliet de zaal. Er viel een stilte. De officier keek dromerig voor zich uit. ‘Wat een buitengewoon aardige man’, zei ze, meer tot zichzelf dan tot anderen. Ze gunde hem de vrijspraak, dat was duidelijk. Ze was gewend aan advocaten die gehaast en gehaaid door het leven gaan, bozig en intimiderend. Temidden van dit gezelschap was mr. Van der Veer een witte raaf. Maar in de natuur is de kleur wit wel erg onderscheidend. In de struggle for life heeft een witte raaf een geringere kans op overleving.

Misschien poneerde ik wat te stellig dat onderscheid tot leven brengt. In ieder geval bracht de raadsman de officier tot leven. En dat is al heel wat. Of de cliënt de advocaat heeft overleefd, dat moet natuurlijk nog worden afgewacht.

Wij leveren u medische argumenten

Al twintig jaren zijn wij advocaten behulpzaam bij het oplossen van problemen met een medisch aspect, zoals:

- De operatie van mijn cliënt liep slecht af. Was de behandeling zorgvuldig?
- De erfgenamen van mevrouw stellen dat zij na de brand langer bleef leven dan meneer. Is dat juist?
- Is de lichamelijke schade van mijn cliënt juist getaxeerd en hoe waardeert ik zijn smart?
- De verzekeringsmaatschappij stelt dat de betrokkene zelfmoord pleegde. Was het geen ongeval?
- De werknemer van mijn cliënt beweert dat hij niet meer kan werken. Kan hij niet net zoveel als vroeger?
- De verzekeringspolis schrijft arbitrage voor. Kunt u een arbiter leveren?

MEDISCH ADVIESBUREAU

BINS

dr. mr. J.W. Bins, arts RGA

Bertus Rimaweg 18
2597 BV Den Haag
tel 070 345 98 08
fax 070 345 98 11
e-mail j.w.bins@wxs.nl

CIB. Juist als partner

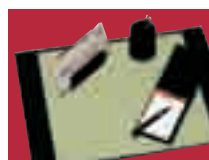
Dé kantoor specialist voor advocaten

met CIB komt u volledig tot uw recht

CIB, uw partner voor:

- gewaarmerkt papier
- luxe schrijf- en lederwaren
- archiefmaterialen, zoals gekleurde (hang)mappen
- kantoorartikelen
- computer- en printsupplies
- facilitaire producten
- kantoormeubilair

CIB. Juist als partner

www.cib.nl

CIB Centraal InkoopBureau BV Postbus 330 2700 AH Zoetermeer

Telefoon (079) 36 38 440 Fax (079) 36 15 144 advocaten@cib.nl

Waar staat de advocaat voor en hoe maakt hij het waar? In opdracht van de Orde hebben studenten fotografie het antwoord op de vraag naar de identiteit van de advocaat verbeeld. Dit blad publiceert in zeven afleveringen een selectie van foto's die verschenen in het boekje Nooit wijken. (Dit is te bestellen bij de Orde 070-335 35 35.)

Waar staat de advocaat voor?

Kim Tieleman fotografeerde de Haagse advocate Famile Arslan op kantoor en in de moskee. Het was niet haar bewuste keuze om een moslima te portretteren. 'Dat ik bij haar terecht kwam, was toeval. Ik wilde vooral één op één met iemand werken. Het ging me helemaal niet om die hoofddoek, maar het geloof is wel een groot onderdeel van haar. Ze is een heel uitgesproken persoonlijkheid. Als ze haar toga aantrekt, kun je merken hoe ze van een heel gewoon iemand verandert in een sterke vrouw.'

Foto: Kim Tieleman
Kantoor: Arslan Advocaten

.....
‘Aan het eind van een zaak vullen onze cliënten een evaluatieformulier in. Dan hebben ze niks betaald of enkel een eigen bijdrage, en dan vinken ze aan: “te duur”’
.....

Anne-Marie van Ginneken

.....
‘Tegen pro deo-klienten zeg je op een gegeven moment: “Genoeg geleuterd, we gaan nu naar de zaak kijken”. In een betalende zaak zeg je: “U mag zo lang doorleuteren als u wilt, maar het kost wel geld”’
.....

Loek Eenens

.....
‘Vanmorgen heb ik tweënhalf uur in een arbitrage gezeten. De tegenpartij wilde niet dat de taal Engels zou zijn. Ze wilde onze Engelse getuige een Nederlandstalige verklaring laten afleggen. Daarover zit je dan een hele tijd te zeuren tegen een goed honorarium. Dan loop ik met plaatsvervangende schaamte naar buiten. Dat kun je toch aan niemand uitleggen?’
.....

Johan Kleyn

Meldingen voor deze rubriek kunnen worden doorgegeven aan: adres@advocatenorde.nl.

Praktijk neergelegd

Bender, mr. D.J. Arnhem 18-01-2010

Boer, mr. J.M. de Amsterdam 01-12-2009

Bos, mr. B.J. Enschede 14-01-2010

Bosnak, mr. J.M. Arnhem 14-01-2010

Bronkhorst, mw. mr. C.J.M. van Rotterdam 29-01-2010

Bijlsma, mr. J. Den Haag 15-08-2009

Es, mw. mr. L.J.T. van Breda 14-01-2010

Gerdes, mr. D.M.A. Amsterdam 22-01-2010

Janssen, mr. M.M.T.H. Echt 27-01-2010

Koppens-van Grinsven, mw. mr. C.E.P. Breda 29-01-2010

Ligtvoet-Straver, mw. mr. I.K.W. Alphen aan den Rijn 19-01-2010

Mak, mr. A.G.J. Rotterdam 01-01-2010

Milani, mw. mr. S.M. Lelystad 19-01-2010

Niet, mr. L.A. van der Leiderdorp 31-12-2009

Roeterink, mw. mr. K.E.E. Amsterdam 19-01-2010

Rooij, mw. mr. G.C. de Amsterdam 25-01-2010

Seferina, mr. H.A. Amsterdam 14-01-2010

Staal, mw. mr. S.I. van der Haarlem 14-01-2010

Tien, mw. mr. K.J.F. Amsterdam 21-01-2010

Willenborg, mw. mr. M.C. Arnhem 22-01-2010

Kantoor-verplaatsing

Aken, mw. mr. J.F.M.J.H. van (Woerden): Planciusdreef 102 (2661 RH) Bergschenhoek, website www.vanakenadvocatuur.nl

Alofs, mr. P.C.G.M. (Breda): Bredaseweg 161 (4872 LA) postbus 301 (4870 AH) Etten-Leur, tel. 076-5022080, fax 076-5010383, e-mail pa@ak-advocaten.eu, website www.ak-advocaten.eu

Arens, mw. mr. D.P.F.: Wilhelminapark 122 (5041 EH) postbus 3219 (5003 DE) Tilburg, tel. 013-5362088, fax 013-5361245, e-mail info@dehaas-dejong.nl, website www.dehaas-dejong.nl

Atema, mr. A. (Leeuwarden): Stationsstraat 29-a (9401 KW) postbus 845 (9400 AV) Assen, tel. 0592-333640, fax 0592-317196, e-mail a.atema@rechtshulpnoord.nl, website www.rechtshulpnoord.nl

Baas, mw. mr. S.H. (Heerde): Amsterdamsestraatweg 55-a (3744 MA) postbus 373 (3740 AJ) Baarn, tel. 035-5421400, fax 035-5422271, e-mail baas@advocatenkantoorbaas.nl, website www.advocatenkantoorbaas.nl

Bakker, mw. mr. J.N.T. (Enschede): Boompjes 258 (3011 XZ) postbus 2295 (3000 CG) Rotterdam, tel. 088-4070444, fax 088-4070270, e-mail janneke.bakker@hollandlaw.nl, website www.hollandlaw.nl

Beers, mw. mr. M.A.J.: Olijfgaarde 10 (3344 RP) postbus 405 (3340 AK) Hendrik-Ido-Ambacht, tel. 078-6823626, fax 078-6823627, e-mail info@beersadvocatenkantoor.nl, website www.beersadvocatenkantoor.nl

Blaas, mw. mr. D. (Amersfoort): Storkstraat 22 (3833 LB) postbus 315 (3830 AJ) Leusden, tel. 033-4321957, fax 033-4321956, e-mail info@assumdelft.nl, website www.assumdelft.nl

Blauw, mr. J.E. de (Amersfoort): Dahlialaan 14 (3851 PE) Ermelo, tel. 06-30900050, e-mail j.deblauw@akdb.nl

Bloemberg, mw. mr. A.A. (Amsterdam): Nieuwe Gracht 5-a (2011 NB) Haarlem, tel. 023-5512232, fax 023-5513232, e-mail info@mv-advocaten.nl, website www.mv-advocaten.nl

Boers, mw. mr. M.J. ('s-Gravenzande): Dijkweg 125-a (2675 AC) Honselersdijk, postbus 99 (2670 AB) Naaldwijk, tel. 0174-614656, fax 0174-623680, e-mail boers@evsadvocaten.nl, website www.evsadvocaten.nl

Bos, mr. V. van den: Veerhaven 17 (3016 U) postbus 23509 (3001 KM) Rotterdam, tel. 010-2418900, fax 010-2418925, e-mail vandenbos@schippernoordam.com, website www.schippernoordam.com

Bouter, mw. mr. J.C. de: Johannes Vermeerplein 11 (1071 DV) Amsterdam, tel. 020-6704040, fax 020-4004043, e-mail joanneke.debouter@bricksadvocaten.nl, website www.bricksadvocaten.nl

Braat, mw. mr. J. (Amsterdam): Prof Cobbenhagenlaan 75 (5037 DB) postbus 414 (5000 AK) Tilburg, tel. 013-4668888, fax 013-4668866, e-mail advocaten@devoort.nl, website www.devoort.nl

Breevoort, mr. A.J.M. van (Best): Boompjes 258 (3011 XZ) postbus 2295 (3000 CG) Rotterdam, tel. 088-4070279, fax 088-4070270, e-mail job.van.breevoort@hollandlaw.nl, website www.hollandlaw.nl

Bruns, mw. mr. I.E. (Dordrecht): Weena 614 (3012 CN) postbus 293 (3000 AG) Rotterdam, tel. 010-2012939, fax 010-2012949, e-mail ingeborg.bruns@borsboomhamm.nl, website www.borsboomhamm.nl

Bugter, mr. J.P.F.R.: Stadhouderskade 14-a (1054 ES) Amsterdam, tel. 020-7532900, fax 020-7532901, e-mail info@bingh.com, website www.bingh.com

Callemeijn, mw. mr. M. (Roermond): Bergerstraat 2 (6226 NA) postbus 1750 (6201 BT) Maastricht, tel. 043-3626655, fax 043-3626562, e-mail callemeijn@boelszanders.nl, website www.boelszanders.nl

Claus, mr. A.M.H.J.L. (Velsen-Zuid): Wilhelminalaan 10 (1815 JC) Alkmaar, tel. 072-5312000, fax 072-5312001, e-mail a.claus@tanger.nl

Corbeij-Beukers, mw. mr. M.C. (Breda): Grotestraat 146 (5141 HC) postbus 105 (5140 AC) Waalwijk, tel. 0416-335516, fax 0416-330673, e-mail mc@mradvocaten.nl, website www.mradvocaten.nl

Cordang, mw. mr. A.P.J.: Kapellerlaan 33-37 (6041 JB) postbus 196 (6040 AD) Roermond,

tel. 0475-319146, fax 0475-330800, e-mail cordang@boelszanders.nl, website www.boelszanders.nl

Corten, mr. J.A.F.: Grasweg 53-a (1031 HX) Amsterdam, tel. 020-2621242, fax 020-2621240, e-mail corten@cortendegeer.nl, website www.cortendegeer.nl

Croese, mr. D.W. (London/GB): Droogbak 1-a (1013 GE) postbus 251 (1000 AG) Amsterdam, tel. 020-7119354, fax 020-7119999, e-mail diederick.croese@cliffordchance.com, website www.cliffordchance.com

Dooren-Korenstra, mw. mr. A.W. van: Larenweg 46 (5234 KA) postbus 3445 (5203 DK) Den Bosch, tel. 073-7600330, fax 073-7600333, e-mail info@wouwadvocaten.nl, website www.wouwadvocaten.nl

Dorenbosch, mr. E.P. (Enschede): Wierdensestraat 39-a (7607 GE) Almelo, tel. 0546-536585, fax 0546-536586, e-mail dorenbosch@boschenberg.nl, website www.boschenberg.nl

Dormans-Janssen, mw. mr. M.S. (Weert): Stationsstraat 15 (5121 EB) postbus 220 (5120 AE) Rijen, tel. 0161-224457, fax 0161-224508, e-mail info@advocatenkantordaniels.nl, website www.advocatenkantordaniels.nl

Dreesmann-Bruijntjes, mw. mr. H. (Honselersdijk): Burg Kolfshotenlaan 65 (2585 DZ) postbus 85464 (2508 CD) Den Haag, tel. 070-327516, fax 070-3521734, e-mail dreesmann@schlicheradvocaten.nl, website www.schlicheradvocaten.nl

Dressel, mr. L.M. (Eindhoven): Bosseweg 1 (5682 BA) postbus 55 (5680 AB) Best, tel. 0499-820208, fax 0499-820207, e-mail dressel@bestlaw.nl, website www.bestlaw.nl

Drumt, mw. mr. C.F. van: Apollolaan 58 (1077 BC) Amsterdam, tel. 020-4705151, fax 020-6750946, e-mail cvdrumt@knoops.info, website www.knoops.info

Duyll, mw. mr. M.D.N. van (Venlo): Minderbroedersingel 13-a (6041 KG) Roermond, tel.

0475-375120, fax 0475-375121, e-mail mireillevanduyll@rayvanduylladvocaten.nl, website www.rayvanduylladvocaten.nl

Dijk, mr. R.A. van (Zeist): Stationserf 10 (3991 KZ) Houten

Eblé, mr. B.F.: Verspronckweg 1 (2023 BA) postbus 498 (2000 AL) Haarlem, tel. 023-5347156, fax 023-5316258, e-mail eble@mesadvocaten.nl, website www.mesadvocaten.nl

Edema-Spaans, mw. mr. R.H. (Zwolle): Abe Lenstra boulevard 44 (8448 JB) postbus 225 (8440 AE) Heerenveen, tel. 0513-433433, fax 0513-433421, e-mail rh.edema@dommerholt.nl, website www.dommerholt.nl

Eldik, mr. G.H.R. van (Den Haag): Johannes Bosboomlaan 4 (2102 AK) Heemstede, tel. 06-43791553, e-mail info@vaneldikadvocatuur.com

Es, mw. mr. S.C. van: High Tech Campus 5/room 2.013 (5656 AE) Eindhoven, tel. 040-2742399, fax 040-2742916, e-mail sylvia.van.es@philips.com

Esseveldt, mr. P.F. van (Zeist): Herculesplein 213 (3584 AA) postbus 85299 (3508 AG) Utrecht, tel. 030-2523520, fax 030-2512741, e-mail pe@atmadvocaten.nl, website www.atmadvocaten.nl

Feitsma, mr. R.A.: Beethovenstraat 109-II (1077 HZ) Amsterdam, tel. 06-46415038, e-mail flexlaw@live.nl

Feitsma, mr. R.A.: Beethovenstraat 109-II (1077 HZ) Amsterdam, tel. 06-46415038, e-mail flexlaw@live.nl

Fiscalini, mr. C.A.W.M. (Zeist): Stationsplein 35 (1315 KT) postbus 10185 (1301 AD) Almere, tel. 036-5344400, fax 036-5343520, e-mail info@sloofadvocaten.nl, website www.sloofadvocaten.nl

Fransen, mw. mr. D.S.P. (Amsterdam): Koningin Julianaplein 10/Kantoren Stichtage (2595 AA) postbus 11756 (2502 AT) Den Haag, tel. 070-5153000, fax 070-5153100, e-mail info@pelsrijcken.nl, website www.pelsrijcken.nl

Frons, mr. J.M. (Groningen): Zoom 2 (9405 PS) postbus 300 (9400 AH) Assen, tel. 0592-393348, fax 0592-393300, e-mail j.frons@triplaw.nl, website www.triplaw.nl

Galje-Deckers, mw. mr. G.A.M.F.: Hoogeinde 14 (4001 BH) Tiel, tel. 06-47330146, e-mail pggalje@xs4all.nl

Gans, mr. A.S. (Heerlen): Akersteenweg 27 (6226 HR) Maastricht, tel. 043-3638387, e-mail info@vangans-adv.nl, website www.vangans-adv.nl

Geer, mr. L.E. de: Grasweg 53-a (1031 HX) Amsterdam, tel. 020-2621242, fax 020-2621240, e-mail corten@cortendegeer.nl, website www.cortendegeer.nl

Gerrand, mw. mr. I.: Willemstraat 15 (5611 HB) postbus 308 (5600 AH) Eindhoven, tel. 040-2448319, fax 040-2443943, e-mail info@advocatenwillemstraat.nl

Gerrits, mr. I.L.: Haarlemmerweg 333 (1051 LH) postbus 58188 (1040 HD) Amsterdam, tel. 020-5506666, fax 020-5506777, e-mail i.gerrits@kvd.nl, website www.kennedyvanderlaan.nl

Gremberghen, mr. P.G.E. van (Dordrecht): Weena 614 (3012 CN) postbus 293 (3000 AG) Rotterdam, tel. 010-2012939, fax 010-2012949, e-mail rotterdam@borsboomhamm.nl, website www.borsboomhamm.nl

Groeneveld, mw. mr. M.L.: Heemraadssingel 165 (3022 CG) postbus 25106 (3001 HC) Rotterdam, tel. 010-2092300, fax 010-2092309

Grondele, mw. mr. E.P.D. van (Alkmaar): Zandvoortselaan 101 (2106 CL) Heemstede, tel. 023-7070850, fax 023-7070057, e-mail e.vangrondele@kvgadvocaten.nl, website www.kvgadvocaten.nl

Groot Koerkamp, mw. mr. M.: Prins Hendrikstraat 63-1 (6828 GP) postbus 5320 (6802 EH) Arnhem, tel. 026-8489068, fax 026-8481060, e-mail info@advocatenkantoorgrootkoerkamp.nl, website www.advocatenkantoorgrootkoerkamp.nl

Haar, mr. J. ter (Amsterdam): ul. Gasheka 6 (125047) Moscow/RU, tel. 007-495-258-5080, fax 007-

495-258-5051, website www.cliffordchance.com

Haja, mw. mr. A.D. (Goes): Osseveldweg 23 (7321 CN) Apeldoorn, tel. 06-51517159, e-mail 055-3120908, e-mail anetahaja@hotmail.com

Hamm, mr. C.F.W.A. (Dordrecht): Weena 614 (3012 CN) postbus 293 (3000 AG) Rotterdam, tel. 010-2012939, fax 010-2012949, e-mail carl.hamm@borsboomhamm.nl, website www.borsboomhamm.nl

Hardenbroek van Ammerstol, mr. O.R. van (Rotterdam): Sportlaan 40 (2566 LB) postbus 18598 (2502 EN) Den Haag, tel. 070-3115411, fax 070-3115412, e-mail info@delissenmartens.nl, website www.delissenmartens.nl

Hees, mr. J.J.: Strawinskyalaan 1543/WTC Toren C15e (1077 XX) postbus 75965 (1070 AZ) Amsterdam, tel. 020-5709020, fax 020-5709021, e-mail jako.vanhees@resor.nl, website www.resor.nl

Heezik, mw. mr. M.C. van (Amsterdam): Keizerlaan 5 (1000) Brussel/BE, tel. 0032-2-507-98-00, fax 0032-2-507-98-98, e-mail g.van.heezik@houthoff.com, website www.houthoff.com

Hermens, mr. P.W. (Maastricht): Vondelstraat 89 (1054 GM) Amsterdam, tel. 020-6166676, fax 020-6185246, e-mail info@ficqadvocaten.nl, website www.ficqadvocaten.nl

Hermens, mr. S.W.T.R.: Randstad 2217 (1316 BP) postbus 10259 (1301 AG) Almere, tel. 06-10330776, e-mail swtr.hermens@gmail.com

Heuvel, mr. T. van den (Amsterdam): 500 Fifth Avenue 14th fl Suite 1410 (NY10110) New York/US, tel. 001-212-789-8196, e-mail tino.vandenheuvel@hskwlaw.com

Hiemstra, mw. mr. B. (Leeuwarden): Bernhardlaan 12 (9285 TT) postbus 37 (9285 ZV) Buitenpost, tel. 0512-515999, fax 0511-542363, e-mail info@machielsadvocaten.nl, website www.machielsadvocaten.nl

Hoek, mw. mr. F. van der (Haarlem): Karel Doormanstraat 127 (1055 VE) Amsterdam, tel. 020-7600166, fax 020-7600167, e-mail info@hoekadvocatuur.nl, website www.hoekadvocatuur.nl

Hogeveen, mw. mr. L.E. (Dordrecht): Weena 614 (3012 CN) postbus 293 (3000 AG) Rotterdam, tel. 010-2012939, fax 010-2012949, e-mail lisette.hogeveen@borsboomhamm.nl, website www.borsboomhamm.nl

Huiskes, mr. Q.W.B.: Oranje Nassaulaan 14 (1075 AN) postbus 75638 (1070 AP) Amsterdam, tel. 020-5730360, fax 020-5709670, e-mail qhu@rechtstaete.nl, website www.rechtstaete.nl

Huizinga, mr. W.D.: Nieuwe Plein 7 (6811 KN) Arnhem, tel. 026-3511430, fax 026-4456109, e-mail wd@huizinga-advocaat.nl

Janse-Velema, mw. mr. J.W. (Alphen aan den Rijn): Oosteinde 114 (2271 EI) postbus 907 (2270 AX) Voorburg, tel. 070-3481262, fax 070-3694722, e-mail jjanse@besturenraad.nl

Jansen, mr. M.: Voorstraat 61-b (3201 BA) Spijkenisse, tel. 0181-612116, fax 0181-612454, e-mail info@strafpraktijk.nl, website www.strafpraktijk.nl

Jong, mr. L. de (Zoetermeer): Koggestraat 7-c (1012 TA) Amsterdam, tel. 020-7728041, e-mail ldejong-advocaat@live.nl

Jongerius, mw. mr. R.A. (Leiden): Jacob Obrechtstraat 70 (1071 KP) postbus 78067 (1070 LP) Amsterdam, tel. 020-5747722, fax 020-5747733, e-mail rachel.jongerius@smeetsgijbels.com, website www.smeetsgijbels.com

Jongh, mr.dr. K.O. de (Leeuwarden): Bernhardlaan 12 (9285 TT) postbus 37 (9285 ZV) Buitenpost, tel. 0512-515999, fax 0511-542363, e-mail info@machielsadvocaten.nl, website www.machielsadvocaten.nl

Jonker-van Dijk, mw. mr. H.A. (Stadskanaal): Kampstraat 6 (9411 KS) postbus 38 (9410 AA) Beilen, tel. 0593-540909, fax 0593-523699, e-mail jonker@schouwenburgadvocaten.nl

Juchter van Bergen Quast, mr. R.A.U. (Den Haag): Westeinde 58-d (2275 AG) postbus 50 (2270 AB) Voorburg, tel. 070-3870008, fax 070-3874382, e-mail bjuchter@hjfadvocaten.nl, website www.hjfadvocaten.nl

Kastele, mr. F.A. van de: Burg de Raadtsingel 89 (3311 JG) postbus 1080 (3300 BB) Dordrecht, tel. 078-6130938, fax 078-

6310938, e-mail mail@veldlaw.nl, website www.veldlaw.nl

Klaassen, mr. A.E.: Oranjesingel 27 (6511 NN) Nijmegen, tel. 024-3246100, fax 024-3246109, e-mail a.klaassen@klaassenkweens.nl

Kock, mw. mr. C.L. (Haarlem): Zandvoortselaan 101 (2106 CL) Heemstede, tel. 023-7070850, fax 023-7070057, e-mail info@kvgadvocaten.nl, website www.kvgadvocaten.nl

Koster, mw. mr. Ch.E. (Den Haag): Jan Luijkenstraat 12 (1071 CM) Amsterdam, tel. 020-6643414, fax 020-6648412, e-mail koster@ruigpartners.nl, website www.ruigpartners.nl

Kweens, mw. mr. W.J.P. (Ravenstein): Oranjesingel 27 (6511 NN) Nijmegen, tel. 024-3246100, fax 024-3246109, e-mail w.kweens@klaassenkweens.nl

Lange, mr. P.A. van: Burg de Raadtsingel 89 (3311 JG) postbus 1080 (3300 BB) Dordrecht, tel. 078-6133966, fax 078-6310938, e-mail mail@veldlaw.nl, website www.veldlaw.nl

Michiels, mw. mr. S.H.J. (Dordrecht): Weena 614 (3012 CN) postbus 293 (3000 AG) Rotterdam, tel. 010-2725590, fax 010-2012949, e-mail saskia.michiels@borsboomhamm.nl, website www.borsboomhamm.nl

Nieuwenhuizen, mr. P.C. (Velsen-Zuid): Wilhelminalaan 10 (1815 JC) Alkmaar, tel. 072-5312000, fax 072-5312001, e-mail p.c.nieuwenhuizen@tanger.nl

Pas, mw. mr. M.G. van der: Larenweg 46 (5234 KA) postbus 3445 (5203 DK) Den Bosch, tel. 073-7600330, fax 073-7600333, e-mail info@wouwadvocaten.nl, website www.wouwadvocaten.nl

Peters, mw. mr. B.G.M.C.: Tweede Boerhaavestraat 46 (1091 AN) Amsterdam, tel. 020-6897910, fax 020-4894152, e-mail peters@rtpadvocaten.nl, website www.rtpadvocaten.nl

Ranitz, Jonkheer mr. S.H. de: Strawinskyalaan 1543 / WTC Toren C 15e (1077 XX) postbus 75965 (1070 AZ) Amsterdam, tel. 020-5709020, fax 020-5709021, e-mail sijmen.ranitz@resor.nl, website www.resor.nl

Ray-Engels, mw. mr. A.W.J.D. (Venlo): Minderbroederssingel 13-a (6041 KG) Roermond,

tel. 0475-375120, fax 0475-375121, e-mail annerikeray@rayvanduyldadvocaten.nl, website www.rayvanduyldadvocaten.nl

Roelse, mr. P.J.: Tweede Boerhaavestraat 46 (1091 AN) Amsterdam, tel. 020-6897910, fax 020-4894152, e-mail roelse@rtpadvocaten.nl, website www.rtpadvocaten.nl

Siebelt, mr. J.J.H. (Eindhoven): Bosseseweg 1 (5682 BA) postbus 55 (5680 AB) Best, tel. 0499-820208, fax 0499-820207, e-mail siebelt@bestlaw.nl, website www.bestlaw.nl

Stammes, mr. M.A. (Velsen-Zuid): Wilhelminalaan 10 (1815 JC) Alkmaar, tel. 072-5312000, fax 072-5312001, e-mail m.a.stammes@tanger.nl

Stehouwer, mr. P. (Leeuwarden): Bernhardlaan 12 (9285 TT) postbus 37 (9285 ZV) Buitenpost, tel. 0512-515999, fax 0511-542363, e-mail info@machielsadvocaten.nl, website www.machielsadvocaten.nl

Takens, mr. R.I.: Tweede Boerhaavestraat 46 (1091 AN) Amsterdam, tel. 020-6897910, fax 020-4894152, e-mail takens@rtpadvocaten.nl, website www.rtpadvocaten.nl

Takkenberg, mr. T. (Enschede): Wierdensestraat 39-a (7607 GE) Almelo, tel. 0546-536585, fax 0546-536586, e-mail takkenberg@boschenberg.nl, website www.boschenberg.nl

Tollenaar, mr.dr. N.W.A. (Rotterdam): Strawinskyalaan 1543 / WTC Toren C 15e (1077 XX) postbus 75965 (1070 AZ) Amsterdam, tel. 020-5709020, fax 020-5709021, e-mail info@resor.nl, website www.resor.nl

Veerman, mr. F.M. (Velsen-Zuid): Wilhelminalaan 10 (1815 JC) Alkmaar, tel. 072-5312000, fax 072-5312001, e-mail f.m.veerman@tanger.nl

Wouw, mr. J.A.J. van de: Larenweg 46 (5234 KA) postbus 3445 (5203 DK) Den Bosch, tel. 073-7600330, fax 073-7600333, e-mail info@wouwadvocaten.nl, website www.wouwadvocaten.nl

Yilgör, mw. mr. L.: Burg de Raadtsingel 89 (3311 JG) postbus 1080 (3300 BB) Dordrecht, tel. 078-6133966, fax 078-6310938, e-mail mail@veldlaw.nl, website www.veldlaw.nl

Essent is een Nederlands energiebedrijf dat op de internationale markt actief is. Zij benadert de uitdagingen op de energiemarkt op haar eigen wijze. Essent is voortdurend bezig om aan de energiebehoeften van de maatschappij te voldoen en zij weten als geen ander hoe je gebruikmaakt van energie die aanwezig is op aarde. Niet alleen van de bekende fossiele brandstoffen, maar ook van nieuwere bronnen, zoals zon, wind en biomassa.

Voor de afdeling Legal & Compliance van Essent in Den Bosch is **NIG Ondernemingsrecht** op zoek naar een:

Senior Bedrijfsjurist

De afdeling Legal & Compliance ("L&C") verleent juridische en compliance ondersteuning aan alle bedrijfsonderdelen van Essent. Deze ondersteuning heeft betrekking op onder meer de contractuele, vennootschappelijke, mededingingsrechtelijke en energierechtelijke aspecten van de activiteiten. Om Essent optimale ondersteuning te kunnen bieden, is de afdeling opgedeeld in drietal clusters en een groep Compliance. Binnen de clusters zijn circa 30 gespecialiseerde juristen werkzaam, die ieder één of meer business units alsmede het hoofdkantoor ondersteunen.

Voor één van deze clusters zijn wij op zoek naar een senior bedrijfsjurist voor de commerciële verkoopkanalen met als aandachtsgebied de business units B2B en ELES. ELES is een business unit die energie efficiënte oplossingen identificeert, ontwikkelt en realiseert voor individuele en collectieve klanten, onder andere door middel van investeringen in assets en infrastructuur die warmte en koude leveren. Onder de werkzaamheden voor B2B valt de juridische ondersteuning voor zowel de (groot)zakelijke verkoop als de business development activiteiten van B2B. Deze activiteiten zien onder meer op de ontwikkeling van nieuwe producten en afzetmogelijkheden. Binnen dit cluster werken 7 juristen.

Werkzaamheden

Als bedrijfsjurist in dit cluster verleen je pro-actief juridisch advies aan de betreffende business units. De advisering betreft onder meer de contractuele en energierechtelijke aspecten van de business. Je bent actief betrokken bij het onderhandelen en het sluiten van contracten. Tegelijkertijd geef je juridische adviezen in complexe projecten waarbij diverse strategische partijen betrokken zijn. Je focust je op de invulling van strategieën en concepten voor (nieuwe) business. Verder houd je ontwikkelingen bij in relevante wet- en regelgeving en vertaal je deze naar strategische beleidsvoorstellen, waarvoor je tevens draagvlak creëert.

Profiel

- Afgeronde opleiding Nederlands recht
- 5 tot 10 jaar werkervaring bij voorkeur opgedaan in de advocatuur en/of bedrijfsleven
- Kennis van de energiemarkt is een pré
- Gevoel voor de business
- Uitstekende beheersing van de Nederlandse en Engelse taal in woord en geschrift
- Pragmatisch, resultaat- en kwaliteitsgericht

Aanbod

Het betreft een dynamische, collegiale en professionele werkomgeving, waar veel aandacht en ruimte is voor opleiding, persoonlijke ontwikkeling en uitwisseling van kennis. Naast uitstekende primaire arbeidsvoorwaarden heeft Essent veel aandacht voor de balans tussen werk en privé-leven.

Contact

Ben je geïnteresseerd in bovenstaande functie mail dan je CV met een kort begeleidend schrijven, onder vermelding van het vacaturekenmerk NIGO-ESP0210 naar ckruls@nig.nl. Voor meer informatie over deze vacature is **mr. Charlotte Kruls bereikbaar op 035-6250505**. Vertrouwelijke behandeling is vanzelfsprekend gegarandeerd.

Nieuw kantoor/ Associatie

Best Law Advocaten (mrs. L.M. Dressel en J.J.H. Siebelt) Bosseweg 1 (5682 BA) postbus 55 (5680 AB) Best, tel. 0499-820208, fax 0499-820207, e-mail info@bestlaw.nl, website www.bestlaw.nl

Bosch en Berg Letselschadespecialisten (mrs. E.P. Dorenbosch en T. Takkenberg) Wierdensestraat 39-a (7607 GE) Almelo, tel. 0546-536585, fax 0546-536586, website www.boschenberg.nl

Corten De Geer Advocaten (mrs. J.A.F. Corten en L.E. de Geer) Grasweg 53-a (1031 HX) Amsterdam, tel. 020-2621242, fax 020-2621240, e-mail kantoor@cortendegeer.nl, website www.cortendegeer.nl

Klaassen Kweens Advocaten (mrs. A.E. Klaassen en W.J.P. Kweens) Oranjesingel 27 (6511 NN) Nijmegen, tel. 024-3246100, fax 024-3246109, e-mail info@klaassenkweens.nl

KockVanGrondelle Advocaten (mrs. C.L. Kock en E.P.D. van Grondelle) Zandvoortselaan 101 (2106 CL) Heemstede, tel. 023-7070850, fax 023-7070057, e-mail info@kvgadvocaten.nl, website www.kvgadvocaten.nl

Ray & Van Duyl Advocaten (mrs. M.D.N. van Duyl en A.W.J.D. Ray-Engels) Minderbroedersingel 13-a (6041 KG) Roermond, tel. 0475-375120, fax 0475-375121, e-mail info@rayvanduyladvocaten.nl, website www.rayvanduyladvocaten.nl

RESOR N.V. (mrs. S.H. Ranitz en N.W.A. Tollenaar) Strawinskylaan 1543 / WTC Toren C 15e (1077 XX) Amsterdam, tel. 020-5709020, fax 020-5709021, e-mail info@resor.nl, website www.resor.nl

Roelse Takens & Peters Advocaten (mrs. B.G.M.C. Peters, P.J. Roelse en R.I. Takens) Tweede Boerhaavestraat 46 (1091 AN) Amsterdam, tel. 020-6897910, fax 020-4894152, e-mail info@

rtpadvocaten.nl, website www.rtpadvocaten.nl

Van de Wouw advocaten (mrs. A.W. van Dooren - Korenstra, M. de Jong, M.G. van der Pas en J.A.J. van de Wouw) Larenweg 46 (5234 KA) postbus 3445 (5203 DK) Den Bosch, tel. 073-7600330, fax 073-7600333, e-mail info@wouwadvocaten.nl, website www.wouwadvocaten.nl

Mede-vestiging

Ruig & Partners (mr. Ch.E. Koster) Jan Luijkenstraat 12 (1071 M) Amsterdam, tel. 020-6643414, fax 020-6648412, e-mail info@ruigpartners.nl, website www.ruigpartners.nl

Tanger Advocaten (mrs. A.M.H.J.L. Claus, M. van de Glind, P.C. Nieuwenhuizen, M.A. Stammes en F.M. Veerman) Wilhelminalaan 10 (1815 JC) Alkmaar, tel. 072-5312000, fax 072-5312001

Naams-wijziging

SteinhauserRijdsdijk Advocaten BV te Amsterdam thans: **Arnold & Siedsma Advocaten en Octrooigemachtigden**

Advocatenkantoor Heiner te Amersfoort thans: **Heiner advocaat & mediator**

Wong Advocatuur te Boskoop thans: **Legaltree Wong Advocatuur**

Maas, Meijer & Van Gessel Advocaten te Veendam thans: **Meijer & Van Gessel Advocaten**

Lasserre advocaten te Den Haag thans: **PB Advocaten**

Salvador Kemperman Ingelse advocaten-procureurs te Maastricht thans: **Salvador Ingelse Advocaten**

Strouken Van Der Meulen Advocaten te Lage Zwaluwe thans: **'T Hooghuys Advocatenkantoor**

Van den Assem & De Rade Advocaten te Werkendam thans: **Van den Assem c.s.**

Bezoek-adres/post-bus/tel./ fax/e-mail

Advocatenkantoor Elmas EA te Zaandam: Postbus 1270 (1500 AG) Zaandam

Advocatenkantoor F.F. Scheffer te Deventer: e-mail info@ffscheffer.nl

Advocatenkantoor Mahadew te Amsterdam: e-mail advocatenkantormahadew@gmail.com

Advocatenkantoor mr. drs. K.S. Loilargosain te Den Haag: tel. 070-3265493, fax 070-3265451

Advocatenkantoor Tailleur te Ouderkerk aan de Amstel: e-mail dtailleur@kpnmail.nl, website www.tailleuradvocaat.nl

Agis Zorgverzekeringen te Amersfoort: tel. 033-4456520

Arnold & Siedsma Advocaten en Octrooigemachtigden te Amsterdam: Arent Janszooom Ernststraat 595-f (1082 LD) postbus 71720 (1008 DE) Amsterdam, e-mail advocatuur@arnold-siedsma.com, website www.arnold-siedsma.com

Beumer Advocatenpraktijk te Spijkenisse: Dorpsdijk 142 (3161 CE) Rhooon, tel. 010-5018950, fax 010-5019411

Borkhuis, mw. mr. P.C. te Deventer: e-mail info@borkhuisadvocaten.nl

Daniëls Huisman Advocaten te Almelo: tel. 0546-760826

De Haan Advocaten te Zwolle: Burgemeester Roelenweg 33 (8031 ES) postbus 40236 (8004 DE) Zwolle

Deetman Advocatuur te Dordrecht: tel. 085-2733480, fax 085-2733481

Greenberg Traurig, LLP te Amsterdam: e-mail info@gtlaw.com

Heezen-Venema, mw. mr. K. te Poortugaal: e-mail heezenjh@kabelfoon.nl

Heiner advocaat & mediator te Amersfoort: Uraniumweg 23 / 5^e etage (3812 RJ) Amersfoort, tel. 033-4451014, fax 033-4650291, m.heiner@heineradvocaat.nl, website www.heineradvocaat.nl

Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP te Eindhoven: tel. 088-4070444, fax 088-4070270

'T Hooghuys Advocatenkantoor te Lage Zwaluwe: tel. 0168-486022

Kester, mr. R.N.A.M. te Naaldwijk: e-mail info@kesteradvocaten.nl, website www.kesteradvocaten.nl

KockVanGrondelle Advocaten te Heemstede: tel. 023-7070850, fax 023-7070057, e-mail info@kvgadvocaten.nl

Koopman, mr. Ch.G. te Noordwijkerhout: tel. 071-5147433, fax 084-7518279, e-mail charleskoopman@bluwewin.ch

Legal Partner te Groningen: Grote Beerstraat 202-1 (9742 SH) Groningen

Legaltree Wong Advocatuur te Boskoop: tel. 0172-889376, fax 0172-889377

Mevrouw mr. A.M.T. Wigger Advocaat en Mediator te Den Haag: tel. 070-4150221, fax 070-4150222, e-mail info@amtwigger.nl

Mutsaers Advocaten B.V. te Bussum: Nieuwe Spiegelstraat 18 (1406 SJ) Bussum

Olympia Groep te Amsterdam: e-mail stephan-the@kpnmail.nl

PB Advocaten te Den Haag: Jan Pietersz. Coenstraat 7 (2595 WP) postbus 63511 (2502 JM) Den Haag, tel. 070-7999465, fax 070-7999370, e-mail info@pb-advocaten.nl, website www.pb-advocaten.nl

Salvador Ingelse Advocaten te Maastricht: website www.skiad.nl

Schadd, mr. B.J. te Velp/GLD: Zutphensestraatweg 15 (6881 WN) Velp/GLD, postbus is opgeheven

Skoop Advocaten te Bussum: Nieuwe Spiegelstraat 18 (1406 SJ) Bussum

Smit Advocatuur te Rotterdam: tel. 010-2042200, fax 010-2042211

Van den Assem c.s. te Werkendam: Markendaalseweg 44 (4811 KC) postbus 3828 (4800 DV) Breda, tel. 076-5322176, fax 084-8310913, e-mail assemlaw@kpnmail.nl

Van Stuijvenberg Advocatenkantoor te Veenendaal: e-mail avans@advocavans.nl

Van Zelm c.s. advocaten BV te De Bilt: Postbus 170 (3720 AD) Bilthoven

Voops & Verbraeken Advocaten te Den Haag: e-mail info@vv-advocaten.nl, website www.vv-advocaten.nl

Weijzen, mr. F.A. te Amersfoort: Stadsring 181 (3817 BA) postbus 953 (3800 AZ) Amersfoort, tel. 033-7508713, fax 033-7502743, e-mail info@advocaatweijzen.nl, website www.advocaatweijzen.nl

- Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het *Advocatenblad* zijn gepubliceerd, zijn ook te vinden op www.advocatenorde.nl en BalieNet.
- Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit P.J.M. Drion, H.J. de Groot, W.F. Hendriksen, H.J.A. Knijff, I.E.M. Sutorius en H. Uhlenbroek.

Doorbreking geheimhoudingsplicht wegens dreiging voor betrokkenen

Hof van Discipline 6 april 2009, nr. 5285
(mrs. Zwitser-Schouten, Baauw, Balkema,
Van Houtum en Van Loo)

Raad van Discipline Leeuwarden 29 augustus 2008
(mrs. Onnes-Wind, Dijkema, Van Hartingsveld,
Van der Meulen en Wiersema)

De advocaat is verplicht tot geheimhouding. Deze verplichting kan niet als absoluut en te allen tijde geldend worden aangemerkt. Onder de gegeven omstandigheden kan de keuze van mr. X om zijn geheimhoudingsplicht te doorbreken niet als onjuist worden gekwalificeerd omdat er sprake is van een directe dreiging en daaruit voortvloeiend gevaar voor betrokkenen.

- Art. 46 Advocatenwet (1 Zorg voor de cliënt; 1.3 Geheimhoudingsplicht)
- Gedragsregel 6

Feiten

Mr. X heeft klager bijgestaan in een echtscheidingsprocedure bij de rechtbank. Tijdens de echtscheidingsprocedure heeft de Raad voor de Kinderbescherming aanleiding gezien bij de rechtbank een verzoek in te dienen tot ondertoezichtstelling van de kinderen van klager en zijn (voormalige) echtgenote. Er moest nog worden (voort) geprocedeerd over de verdeling van de huwelijkse goederengemeenschap. Vanwege het ontbreken van een vertrouwens-

relatie hebben mr. X en klager besloten uiteen te gaan. Klager heeft zich vervolgens tot een andere advocaat gewend.

Klacht

De klacht bestaat uit vijf onderdelen.

- 1 Er is een gezinsvoogd benoemd over de kinderen van klager. Mr. X heeft met deze gezinsvoogd telefonisch contact gehad. Dat is een kwalijke zaak. Mr. X kan daarmee geen andere bedoeling hebben gehad dan klager in een kwaad daglicht te plaatsen. Ook heeft mr. X telefonisch verkeerde informatie doorgegeven aan de Kinderbescherming. Het bevreemdt klager dat mr. X vertrouwelijke informatie doorvertelt aan een andere partij. Via de tegenpartij is klager er achter gekomen dat mr. X klagers verhaal aan anderen heeft doorverteld. Dit zou niet moeten, omdat mr. X daarmee anderen beïnvloedt en op een niet-positieve manier.

2 t/m 5
(...)

Verweer

Ad 1 Tijdens de echtscheidingsprocedure heeft de Raad voor de Kinderbescherming aanleiding gezien om een verzoek bij de rechtbank in te dienen tot ondertoezichtstelling van de kinderen van klager en zijn voormalige echtgenote. Dit verzoek is gelijktijdig met de ouderverhoren behandeld. Mr. X heeft nimmer telefonisch contact gehad met de gezinsvoogd of deze van wat voor informatie dan ook voorzien. Alles wat klager mr. X in vertrouwen heeft verteld, valt uiteraard onder het beroepsgeheim en hetgeen mr. X op de zittingen heeft aangevoerd, is in overeenstemming met de inhoud van de telkens daarvoor plaatsgehad hebbende besprekingen met klager. Wel heeft mr. X op 16 maart 2007 telefonisch contact opgenomen

met de Raad voor de Kinderbescherming vanwege het feit dat klager hem die dag had meegedeeld dat hij zijn gewezen echtgenote en de medewerkers van de Raad voor de Kinderbescherming om het leven zou brengen.

Ad 2 t/m 5
(...)

Overwegingen raad

Ad 1 Klager stelt dat mr. X vertrouwelijke informatie aan derden heeft doorgegeven. De raad is van oordeel dat een advocaat verplicht is tot geheimhouding omtrent de bijzonderheden zijn cliënt aangaande. Deze regel 6 van de Gedragsregels 1992 kan echter niet als een absolute en te allen tijde geldende regel worden aangemerkt. Mr. X heeft duidelijk gemaakt dat hij de bedreigingen van de kant van klager jegens klagers voormalige echtgenoot alsmede diverse medewerkers van de Raad voor de Kinderbescherming zo serieus heeft moeten opvatten, dat hij het onverantwoord achtte om zijn geheimhoudingsplicht te handhaven. De raad heeft uit hetgeen op grond van de stukken is komen vast te staan en uit hetgeen ter zitting is besproken, afgeleid dat de door mr. X onder de gegeven omstandigheden gemaakte keuze niet als onjuist kan worden gekwalificeerd. Er was immers sprake van een directe dreiging en daaruit voortvloeiend gevaar voor betrokkenen. Verder is niet komen vast te staan dat mr. X de vertrouwelijke informatie ook aan anderen dan de Raad voor de Kinderbescherming heeft verstrekt.

Ad 2 t/m 5
(...)

Beslissing raad

Verklaart de klacht in al haar onderdelen ongegrond.

Overwegingen hof

Het onderzoek in hoger beroep heeft niet geleid tot andere beschouwingen en gevolgtrekkingen dan die vervat in de beslissing van de raad, waarmee het hof zich verenigt.

Beslissing hof

Bekrachtigt de beslissing van de raad.

Noot

Vertrouwelijkheid is een kernwaarde van de advocatuur. Aan de geheimhoudingsplicht voor advocaten wordt terecht zwaar getild. De bereidheid om de geheimhoudingsplicht te relativeren, lijkt echter toe te nemen. Wanneer mensenlevens op het spel staan, is het eigenlijk al geen punt van discussie meer dat de geheimhoudingsplicht geen absolute werking heeft. In de kenbare tuchtrechtspraak was dit echter nog niet eerder duidelijk naar voren gekomen. Met deze uitspraak is in die leemte voorzien. Zie ook Bannier, *Zoals een behoorlijk advocaat betaamt – Advocatengedragrecht*, p. 70 e.v.

Uit de beslissing blijkt niet of mr. X overleg heeft gevoerd met de deken voordat hij zijn geheimhoudingsplicht doorbrak. Dat verdient in situaties als deze wel aanbeveling.

(HJdG)

Deken wel of niet onder tuchtrecht?

Hof van Discipline 5 juni 2009, nr. 5352
(mrs. Den Hartog Jager, De Groot-van Dijken, Goslings, Niezink en De Groot)

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch
3 november 2008

(mrs. Van der Ham, Caudri, Peeters, Kneepkens en Houtakkers)

Valt de deken onder tuchtrechtelijke controle?

Uit de wet valt op te maken dat de wetgever de behandeling en de inhoudelijke instructie van een tegen een deken van een Orde ingediende klacht – waaronder te begrij-

pen valt het behulpzaam zijn bij het op schrift stellen van de klacht – niet aan hem, de plaatsvervangend of waarnemend deken of aan een ander lid van zijn raad van toezicht heeft willen opdragen, maar aan een door de voorzitter van de raad te benoemen andere deken in het ressort.

– Art. 46, art. 46c leden 1, 2 en 4, art. 46 d en e
Advocatenwet (6 Tuchtprocesrecht)

Feiten

Bij brief van 9 september 2005, gericht aan mr. X in zijn hoedanigheid van deken, heeft klager zich beklaagd over mrs. Y en Z. Het betrof klachten over de wijze van behandeling van door klager aan mrs. Y en Z toevertrouwde zaken en de wijze van afrekening. Mr. X heeft in de klacht tegen mr. Y bemiddeld met als resultaat dat het geschil is voorgelegd aan de Geschillencommissie Advocatuur en de klacht tegen mr. Z ter behandeling is doorgezonden aan de raad.

Bij brief van 21 maart 2007 heeft klager aan mr. X, opnieuw in zijn hoedanigheid van deken, geschreven dat hij een tuchtklacht tegen hem indient omdat hij van oordeel was dat mr. X in de behandeling van de klachten tegen mrs. Y en Z ernstig was tekortgeschoten en dat hij door mr. X was misleid. Klager achtte het de taak van mr. X hem in deze klachten naar behoren te ondersteunen, hetgeen door mr. X was verzaakt. Klager deed een beroep op mr. X om hem te ondersteunen bij het correct opstellen van de tuchtklacht tegen mr. X zelf.

Naar aanleiding van deze klacht tegen hemzelf heeft mr. X klager omgaand geschreven dat hij het niet juist acht dat hij klager ondersteunt bij het correct opstellen van de tuchtklacht en dat hij de brief van 21 maart 2007 had doorgeleid naar de waarnemend deken die contact met klager zou opnemen, hetgeen overigens, in verband met ziekte van de waarnemend deken, niet is gebeurd. In plaats daarvan heeft de plaatsvervangend waarnemend deken het dossier ter behandeling onder zich genomen. Bij brief van 20 april 2007 heeft deze aan klager bericht dat hij tot de conclusie kwam dat klager niet zou kunnen worden ontvangen in zijn klachten

tegen mr. X voor zover het betrof het niet voortvarend of onjuist behandelen van de klachten tegen mrs. Y en Z. Voorts schreef de plaatsvervangend waarnemend deken: 'Voor de volledigheid wil ik er wel op wijzen dat wanneer u uw klachten toch zou willen doorzetten de klacht zal worden gedeponereerd bij de voorzitter van de Raad van Discipline, die op de voet van artikel 46c, lid 4 Advocatenwet de klacht vervolgens aan een andere deken in behandeling zal geven.'

Bij brief van 21 april 2007, gericht aan de voorzitter van de raad, heeft klager een nieuwe klacht tegen mr. X ingediend. De klacht houdt in hetgeen hierna als derde klachtonderdeel is verwoord (het moedwillig niet doorzenden van de klacht naar de voorzitter van de raad).

Bij beslissing van 2 mei 2007 van de voorzitter is deze klacht ex art. 46c lid 4 Advocatenwet voor onderzoek en behandeling verwezen naar de deken in het arrondissement Breda. De door de plaatsvervangend waarnemend deken te 's-Hertogenbosch aan de voorzitter toegezonden klacht van 31 maart 2007 is bij brief van 31 mei 2007 eveneens in handen gesteld van deze deken te Breda ter behandeling.

Beide klachtbrieven zijn door de deken gezamenlijk behandeld en ter beoordeling aan de raad toegezonden.

Klacht

- 1 Mr. X is tekortgeschoten in de ondersteuning van klager in zijn klachten tegen mrs. Y en Z;
- 2 (...)
- 3 mr. X heeft de tegen hem gerichte klacht niet onmiddellijk doorgezonden naar de raad, maar deze ter behandeling in handen gesteld van de plaatsvervangende deken en, toen deze wegens persoonlijke omstandigheden niet in staat bleek de klacht te behandelen, in handen van een lid van de raad van toezicht.

Overwegingen raad

De klacht is ingediend tegen mr. X in zijn hoedanigheid van deken van de orde van advocaten in het arrondissement 's-Hertogenbosch.

De raad stelt voorop dat, ook wanneer een advocaat optreedt in een andere hoedanigheid dan die van advocaat, het advocaten-tuchtrecht voor hem blijft gelden. Indien

een advocaat zich bij de vervulling van die andere hoedanigheid zodanig gedraagt dan wel misdraagt dat daardoor het vertrouwen in de advocatuur wordt ondermijnd, zal in het algemeen sprake zijn van een handelen of nalaten in strijd met hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt, waarvan hem een tuchtrechtelijk verwijt gemaakt kan worden.

Ad onderdeel 1

Mr. X heeft in overeenstemming met art. 46c lid 2 Advocatenwet een onderzoek ingesteld naar de door klager bij hem ingestelde klachten tegen mrs. Y en Z. Uit de aan de raad overgelegde stukken en uit hetgeen ter zitting naar voren is gebracht, is niet gebleken dat mr. X zijn taak als deken niet heeft uitgeoefend overeenkomstig de daartoe gestelde regels in de advocatenwet. In de zaak tegen mr. Y heeft mr. X klager geadviseerd de zaak voor te leggen aan de Geschillencommissie Advocatuur en in de zaak tegen mr. Z heeft mr. X uitvoerig gesproken met klager en mr. Z. Dat klager zich niet kan verenigen met het advies van mr. X in deze zaak betekent niet dat mr. X zijn taak als deken op onjuiste wijze zou hebben uitgeoefend. De klacht dat mr. X de zaak niet serieus heeft genomen, of dat hij vooringenomen was bij de behandeling van de klachtzaken, is door klager op geen enkele wijze feitelijk onderbouwd en blijkt niet uit de aan de raad overgelegde stukken.

Dit onderdeel van de klacht zal als ongegrond worden afgewezen.

Ad onderdeel 2

(...)

Ad onderdeel 3

Vaststaat dat mr. X de brief d.d. 21 maart 2007 niet direct heeft doorgestuurd naar de Raad van Discipline, maar deze eerst ter verdere afhandeling heeft toegezonden aan de waarnemend deken in het arrondissement 's-Hertogenbosch.

Mr. X stelt dat hij de zaak naar zijn waarnemer had gestuurd omdat het een klacht tegen hem betrof en omdat om ondersteuning bij de formulering van de klacht tegen hem werd gevraagd. Deze verklaring komt de raad aannemelijk voor. De raad is van oordeel dat mr. X er beter aan had gedaan de klacht tegen hem direct door te

sturen aan de Raad van Discipline, maar dat er, mede gelet op het in de brief van 21 maart 2007 vervatte verzoek, geen sprake is van tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen door die brief eerst ter verdere afhandeling aan de waarnemend deken toe te sturen. Dit onderdeel van de klacht zal als ongegrond worden afgewezen.

Beslissing raad

Wijst de onderdelen 1 en 3 als ongegrond af; verklaart klager niet-ontvankelijk in onderdeel 2 van de klacht.

Overwegingen hof

Het hof stelt voorop dat het optreden van een deken als zodanig in beginsel niet onder tuchtrechtelijke controle staat, maar indien hij zich bij de vervulling van zijn taak als deken zodanig gedraagt dat daardoor het vertrouwen van derden in de rechtshulp door de deken of het vertrouwen in de advocatuur in het algemeen wordt geschaad, zal sprake kunnen zijn van handelen of nalaten in strijd met hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt, waarvan hem een tuchtrechtelijk verwijt kan worden gemaakt.

Met betrekking tot de klachtonderdelen 1 en 2 leidt het onderzoek niet tot andere beschouwingen en gevolgtrekkingen dan die vervat in de beslissing van de raad, waarmee het hof zich verenigt.

Het hof acht de grief die zich keert tegen de beoordeling van klachtonderdeel 3, namelijk dat geen sprake is van tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen, gegrond.

Het hof neemt het volgende in aanmerking. Ingevolge art. 46c lid 1 Advocatenwet dienen klachten tegen advocaten schriftelijk te worden ingediend bij de deken en is de deken, indien de klager daarom verzoekt, hem behulpzaam bij het op schrift stellen van de klacht. Ingevolge art. 46c lid 4 Advocatenwet worden klachten tegen een deken ingediend bij of terstond doorgezonden aan de voorzitter van de raad. Deze verwijst de zaak naar een deken van een andere Orde in zijn ressort, teneinde haar te onderzoeken en af te handelen op een wijze als in dit artikel en de artt. 46d en 46e omschreven.

Uit de inhoud en het onderling verband van deze wetsartikelen valt op te maken dat de wetgever de behandeling en de inhoudelijke instructie van een tegen een

deken van een Orde ingediende klacht – waaronder te begrijpen valt het behulpzaam zijn bij het op schrift stellen van de klacht – niet aan hem, de plaatsvervangend of waarnemend deken of aan een ander lid van zijn raad van toezicht heeft willen opdragen, maar aan een door de voorzitter van de raad te benoemen andere deken in het ressort.

Mr. X heeft deze regelgeving miskend door de klacht in handen te stellen van zijn (plaatsvervangend) waarnemend deken ter behandeling, naar het hof begrijpt om klager behulpzaam te zijn bij het op schrift stellen van de klacht tegen mr. X. Weliswaar schrijft de plaatsvervangend waarnemend deken dat als klager de klacht wenst door te zetten, hij de stukken in handen zal stellen van de voorzitter van de raad voor de aanwijzing van een andere deken, maar deze wijze van behandeling is in strijd met de bedoeling van de wetgever. Mr. X had de stukken terstond en zonder tussenkomst van de waarnemend deken aan de voorzitter van de raad dienen door te zenden. Door zulks na te laten, heeft mr. X het vertrouwen van klager in de door de deken hem, klager, te verstrekken rechtshulp geschaad. Van dit nalaten kan de deken een verwijt worden gemaakt.

Nu mr. X anders heeft gehandeld dan is bepaald in art. 46c Advocatenwet, is de derde grief gegrond en dient de beslissing van de raad op het derde klachtonderdeel te worden vernietigd. Het klachtonderdeel is gegrond. Ten aanzien van de op te leggen maatregel overweegt het hof als volgt.

Uit de gewisselde stukken en hetgeen door partijen ter gelegenheid van de mondelinge behandeling van deze klacht is meegedeeld, is voor het hof komen vast te staan dat de gewraakte werkwijze van mr. X voor klager niet tot enige materiële schade heeft geleid. Wel dat klager zich gekrenkt voelt in zijn rechtsgevoel. Voor het hof is daarnaast niet komen vast te staan dat de beslissing van mr. X om de klacht niet onmiddellijk naar de voorzitter van de raad door te zenden, een moedwillig handelen was om de afhandeling ervan te traineren of te beïnvloeden, zoals klager stelt. Mr. X heeft de klacht vrijwel onmiddellijk in handen gesteld van de (plaatsvervangend) waarnemend deken ter behandeling en deze heeft uiteindelijk de klachten ter verwijzing doorgezonden naar de voorzitter

van de raad. Het hof acht op deze gronden geen termen aanwezig voor het opleggen van een straf of maatregel aan mr. X.

Beslissing hof

Vernietigt de beslissing van de raad, voor zover daarbij klachtonderdeel 3 ongegrond is bevonden en in zoverre opnieuw beslissende:

- verklaart klachtonderdeel 3 alsnog gegrond;
- bekrachtigt de beslissing van de raad voor het overige.

Noot

Opvallend in deze uitspraak is dat het hof vooropstelt dat het optreden van een deken als zodanig in beginsel niet onder tuchtrechtelijke controle staat, terwijl de raad vooropstelt dat, ook wanneer een advocaat

optreedt in een andere hoedanigheid dan die van advocaat, het advocatentuchtrecht voor hem blijft gelden. De raad koos voor een veilige formulering, namelijk die van het hof zelf in uitspraken sedert 3 september 2007. Op die datum ging het hof om in zijn beslissing (nr. 4737, *Advocatenblad* 30 mei 2008). Daarvóór was de hoofdregel dat het optreden van een deken als zodanig niet onder tuchtrechtelijke controle staat, tenzij de deken bij het uitoefenen van zijn functie zijn taak zodanig heeft verwaarloosd of zich in die hoedanigheid zodanig heeft misdragen dat hij geacht moet worden zich schuldig te hebben gemaakt aan een handelen of nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt. In de genoemde uitspraak overwoog het hof voor het eerst dat ook indien een advocaat optreedt in een andere hoedanigheid dan die van advo-

caat – in de betreffende zaak ging het om een deken – het advocatentuchtrecht voor hem blijft gelden.

Is het hof weer om of is er sprake van een *slip of the pen*? Ik hoop en denk dat het laatste het geval is. De oude formulering leidde ertoe dat de advocaat, optredend in een andere hoedanigheid, nu eens weer wel en dan weer niet onder tuchtrechtelijke controle viel. Dat is niet helder. En daarom hoop ik dat in de onderhavige beslissing sprake is van een vergissing. Ik denk ook dat dat het geval is omdat het hof, zonder verder een woord aan de koerswijziging te wijden, de beslissing van de raad bekrachtigt, behoudens ten aanzien van klachtonderdeel 3. Het verdient aanbeveling dat het hof zich bij gelegenheid nog eens expliciet over de kwestie uitlaat.

(HJdG)

(advertenties)

VAN LOTRINGEN & GOEDINGS ADVOCATEN

zoekt op korte termijn een ervaren

advocaat/medewerker/ervaren stagiere ter ondersteuning van ons team.

Uitzicht op toetreding tot de maatschap behoort op termijn tot de mogelijkheden.

VLGadvocaten is in het prachtige Ede gevestigd en bestaat uit 2 advocaten en 6 medewerkers. Wij voeren een algemene advies- en procespraktijk t.b.v. bedrijven en particulieren. Onze aandachtsgebieden zijn: arbeidsrecht, ondernemingsrecht en vastgoedrecht.

Mocht u meer informatie wensen kunt u contact opnemen met mr. Ivar Goedings 0318-619121 of per email Goedings@vlgadvocaten.nl

Voor het overige willen wij u verwijzen naar onze website, www.vlgadvocaten.nl

Van Lotringen & Goedings Advocaten staat voor ruime ervaring en jong elan!

 Van Lotringen & Goedings
Advocaten

Juridisch vertaalwerk?
www.balance2.nl

van der Sluis - van der Zee - Kalmijn
advocaten

Wij zoeken op korte termijn:
ter versterking van de algemene ondernemingsgerichte praktijk een

(gevorderde) ADVOCaat-STAGIAIRE / MEDEWERKER

Wij zijn:

een middelgroot advocatenkantoor met een hoofdzakelijk commerciële praktijk waarin acht advocaten werkzaam zijn. De werksfeer is informeel en collegiaal.

Het kantoor is gevestigd in een monumentaal grachtenpand aan de Willemskade in het centrum van Leeuwarden.

Wij verlangen:

- goede contactuele en sociale eigenschappen
- een grote mate van zelfstandigheid
- affiniteit met Friesland
- stressbestendigheid
- goede juridische eigenschappen en enthousiasme voor de advocatuur
- een commerciële en praktische instelling
- een afgeronde studie Nederlands Recht
- geen 9 tot 5 mentaliteit

Wij bieden:

- goede salariering en secundaire arbeidsvoorwaarden
- scholingsmogelijkheden
- prettige werksfeer
- carrièremogelijkheden

Sollicitaties kunt u, tezamen met curriculum vitae uiterlijk tot 19 maart 2010 zenden aan:

Van der Sluis, Van der Zee & Kalmijn Advocaten
T.a.v. mr. P. van der Sluis, Postbus 2610, 8901 AC Leeuwarden

bij wie u tevens verdere informatie kunt inwinnen.
tel.: 058 - 2121464

WESTENDORP & LOOMAN ADVOCATEN,
een toonaangevend kantoor in de Haagse regio, is actief voor
particulieren en ondernemingen op alle rechtsgebieden, met als
speerpunten:

- arbeidsrecht
- huurrecht
- personen- en familierecht
- vastgoedrecht
- algemeen verbintenissenrecht
- strafrecht

Voor onze vestiging in Den Haag zijn wij op zoek naar:

een medewerker (m/v)

Wij vragen een klantgerichte, gedreven en teamgerichte instelling, met ruime kennis of bijzondere interesse in bovengenoemde rechtsgebieden. Ook vinden wij flexibiliteit, betrokkenheid en efficiency belangrijk. Ons kantoor kenmerkt zich door een informeel en persoonlijk contact.

Sollicitaties kunnen tot uiterlijk 7 maart 2010 worden gericht aan:

De heer Mr A.H. Westendorp
Westendorp & Looman Advocaten
Groot Hertoginnelaan 26
2517 EG Den Haag
Email: gayral@wladvocaten.nl

**ENTHOUSIASTE
GEVORDERD STAGIAIR/BEGINNEND MEDEWERKER**

wordt uitgenodigd te solliciteren bij een groeiend
advocatenkantoor gespecialiseerd in familie-, arbeids-,
straf- en huurrecht.

Profiel

- aantoonbare affiniteit, kennis en ervaring met vooral het personen- en familierecht
- belangstelling voor het arbeidsrecht
- goede contactuele eigenschappen
- dienstverlenende instelling
- relativeringsvermogen
- zelfstandig en in teamverband kunnen werken
- bereidheid zich in de directe omgeving van het kantoor te vestigen

Schriftelijke sollicitaties met C.V. kunt u binnen twee weken richten aan mr. M. Mook, Jan Valsterweg 10, 3315 LG Dordrecht.

Voor informatie : 078-630 03 58
: info@mookadvocaten.nl

VAN DRIEL ADVOCATEN

Van Driel advocaten is een in het civiele recht gespecialiseerd advocatenkantoor in Assen. Voor de uitbreiding van ons team vragen wij een

advocaat-stagiaire

Uw profiel

U heeft prima studieresultaten. Verder bezit u goede contactuele eigenschappen en een goede mondelinge en schriftelijke uitdrukingsvaardigheid. U bent te karakteriseren als een krachtige persoonlijkheid met een flinke dosis gezond verstand.

Ons aanbod

Bij gebleken geschiktheid wordt u werkzaam als advocaat-stagiaire onder meer in het familierecht, arbeidsrecht en verbintenissenrecht.

Inlichtingen en sollicitatie

Een schriftelijke sollicitatie kan worden gezonden aan Van Driel advocaten t.a.v. mr. J.C.M. Kempers als volgt:

- per post: Postbus 905, 9400 AX Assen
 - per e-mail: info@vandrieladvocaten.com
- Voor telefonische inlichtingen kunt U met haar contact opnemen op tel: 0592-304540.

"Je krijgt hier de ruimte om te werken aan boeiende cases en om een eigen praktijk op te bouwen."
Bouwe Bos, advocaat procesrecht

LEEMAN VERHEIJDEN HUNTJENS :

ONDERNEMEND iN ZAKEN

Leeman Verheijden Huntjens Advocaten richt zich op juridische dienstverlening aan ondernemers en ondernemingen. Binnen het kantoor zijn de vakgroepen arbeidsrecht, ondernemingsrecht, procesrecht, bestuursrecht, insolventierecht en familie- en erfrecht (voor ondernemers) actief.

Door de groei van de praktijk werken er intussen 18 advocaten bij ons kantoor. We willen dit aantal graag verder uitbreiden met:

advocaat-stagiaires (m/v)

voor de vakgroepen Ondernemingsrecht en Insolventierecht

advocaat-medewerkers (m/v)

voor de vakgroepen Insolventierecht, Ondernemingsrecht en Procesrecht

Profiel

Een stevige persoonlijkheid, ambitieus, een commerciële en flexibele instelling en een teamspeler.

Aanbod

We bieden je de ruimte om in een prettige werkomgeving met boeiende zaken en cliënten je talenten in te zetten en je kennis en vaardigheden verder te ontwikkelen. De advocaat-medewerker wordt in staat gesteld om een eigen praktijk op te bouwen.

Meer informatie

Voor meer informatie over het kantoor, de vakgroepen en de vacatures verwijzen we naar onze website :

www.lvh-advocaten.nl

Solliciteren

Een cv met begeleidende brief kun je sturen ter attentie van onze kantoormanager Jacqueline Blok (blok@lvh-advocaten.nl). Bij haar kun je ook nadere informatie inwinnen.

Westersingel 96 3015 LC Rotterdam 010 209 27 77

Leeman Verheijden Huntjens *advocaten*

HRM ADVOCATEN

HRM Advocaten is een ambitieus kantoor in Amsterdam, bestaande uit een hecht team van 5 advocaten en 6 secretariële medewerkers/para legals. Onze cliënten zijn (middel)grote bedrijven en instellingen in binnen- en buitenland en particulieren op hogere posities. Met de contactpersonen in de betreffende ondernemingen bestaat een informele, intensieve relatie via korte lijnen.

Wij voeren een gemengde proces- en adviespraktijk en bedienen onze cliënten daarin snel, adequaat en met een bovengemiddelde betrokkenheid.

Voor een aantal relaties behandelen wij als 'huisadvocaat' ook de (internationale) ondernemingsrechtelijke en verbintenisrechtelijke vraagstukken. Onze core business is echter "state of the art" arbeidsrecht.

De 6 secretariële medewerkers/para legals vormen de backbone van HRM Advocaten. Een zeer ervaren en hecht team, dat de advocaten iedere dag weer in staat stelt te excelleren.

Wij hebben een vacature voor een

advocaat (m/v)

arbeidsrecht/ondernemingsrecht

- die uitstekende kennis heeft van het arbeids- en ondernemingsrecht
- die uitstekende kennis heeft van de Engelse taal
- die in staat is om met ondernemers en particulieren mee te denken
- die praktisch is ingesteld en snel kan schakelen

Geïnteresseerd? Stuur dan uw C.V. met korte motivatie bij voorkeur per e-mail aan Koen Blom, cdmblom@hrmadvocaten.nl. Indien u meer informatie wilt, dan kunt u telefonisch contact opnemen via 020-5673990 of bezoek onze website www.hrmadvocaten.nl.

Waar vind ik een jurist met vier jaar werkervaring in het bedrijfsleven?

Waar vind ik een baan die me nieuwe uitdagingen biedt?

Wie zoekt zal vinden, geldt vanaf nu voor juridisch, fiscaal en notarieel personeel. Juristopmaat.nl is de site waar bedrijven en kandidaten elkaar gemakkelijk kunnen ontmoeten. Gespecialiseerd in de juridische sector en ondersteund door alle magazines van de beroepsorganisaties. Dus zoekt u of bent u op zoek dan is de oplossing maar een paar letters van uw toetsenbord verwijderd: juristopmaat.nl.

WE ONTMOETEN ELKAAR
VIA WWW.JURISTOPMAAT.NL

De kracht van specialiseren

advocaat-stagiair bestuursrecht

advocaat-medewerker vastgoedrecht

advocaat-stagiair vastgoedrecht

advocaat-medewerker gezondheidsrecht

advocaat-stagiair insolventierecht

advocaat-stagiair handelsrecht

Meer informatie over de functies:
kijk op www.dekrachtvanambitie.nl

Boels Zanders Advocaten heeft zestig advocaten en vestigingen
in Maastricht, Roermond en Venlo.

Boels
Zanders
Advocaten

www.boelszanders.nl
www.dekrachtvanambitie.nl